

MAGYARORSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELOFIZETESI ÁRAK:	
Helyben: Egy óra kor. 1.—	Vidékre: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre — — — 3.—	Negyedévre — — — 3.60
Félévre — — — 6.—	Félévre — — — 7.—
Egész évre — — — 12.—	Egész évre — — — 14.—

Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

A lap megjelenik hétfő kivételével minden nap
Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.
Telefon száma 54-67.

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.
Hirdetések petit számítással, díjszabás szerint.
Apró hirdetések ára: egy szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

Az új alakulás.

Budapest, június 27.

Meg van az új kormány gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnökségével. Báró Fejérváry Géza elment hála Istennek a jól megérdemelt penzióba s nemsokára talán már Grácból fenyegetdik Ugron Gábor ellen. Az országnak jól esett ez a bukás s legfőlegb csak Gabányi Miklós vesztette el a parlamentben egy bakakollégáját. A nagy válságból tehát bukottan kerültek ki Széll Kálmán, gróf Tisza István, gróf Széchényi Gyula, báró Fejérváry Géza, az ó- vagy ószeres szabadelvűek, akik báró Fejérváryban elvesztvén fejük koronáját, most már a hajukat is tépik kétségbeesésükben. A husos-fazék végkép összetörött s nincs az a politikai dróttostót, aki újból összefoltozza. Mi lesz most? Mi lesz most? kérdi Kubinyi Géza Münnich Auréltól?

Általában nagyon érdekesek az új alakulások. A gróf Tisza István vezérsége alá helyezkedett orthodox-szabadelvűek nem kaphattak egyetlen új miniszteri tárcát sem, csak az egyetlen Lukács László maradt bent a kormányban, az is csak ideiglenesen, míg a költségvetést és a kiegyezési javaslatokat letárgyalják. Báró Bánffy Dezső roppant dühös, hogy ő sem lehetett miniszterelnök s emiatt összeveszett minden régi emberével, még báró Fejérváry Gézával és gróf Tisza Istvánnal is. Wekerle, Csáky, Hieronymi, Perczel Dezső, Vörös László, hiába erőlködtek, ők sem lehettek miniszterek, pedig milyen karaván várakozott még az ő hátuk mögött, hogy osztozkodhassanak a hatalom javaiban s a kormányzó pártból kitarjanak mindenkit, aki némi gyanuba jön, hogy nem hive annak az ószeres liberalizmusnak, mely három évtizedes garázdálkodása alatt tönkretette Magyarországot. Lerombolták itt a közszabadságok bástyáit, a tisztas közgazgatás helyett lett politikai korrupcióval teljes. A nemzet szegényedett, csak egyesek gazdagodtak mindnyájunk rovására. Széll Kálmán ennek az állapotnak akart véget vetni s azért őt kimarták, intrigálták, hogy helyét elfoglalják. Ez azonban nem sikerült. Megfordult a bot vége s most azok fején koppan, akik azt suttomban való támadásra fölemelték.

A horvát bán mindenestre helyesen tette, hogy megszabadította az országot a báró Fejérváry Géza-féle uralomtól. Ezért hálásak vagyunk iránta, de azért kíváncsi várakozással nézünk az ő politikája elé.

Elhossa-e azt az állítólagos zsarnokságot, melyet a Dráván tul tulajdonítottak neki s amelyért a horvát ellenzék a szenvedélyek izzásaig gyűlölte. Gróf Khuen-Hédervári azt hangoztatja, hogy ő semmiféle zsarnokságot sem hozott, az ő erőszakosságáról költött hírek csak mesebeszédnek. Ő Széll Kálmán szellemében akar

békésen kormányozni. Hát az bizonyos, hogy nálunk az erőszakos kormányzatok ideje lejárt. Bánffy Dezső volt itt a legerőszakosabb kormányzó miniszter s épp ezért akkorát bukfacezett a hatalom polcáról, hogy politikailag alighanem mindörökké kitörte a nyakát. Ez elég intő jel lehet az új bálnak, báró Khuen-Hédervárynak is. Erélyes kézre van itt szükség igenis, de nem a nemzet elnyomására, hanem annak a túlélmes irányzatnak kiirtására, mely a magának vindikálta az ország vagyonát s évtizedekig utját állta legjobbaink legtisztességesebb szándéku érvényesülésének. Erélyes kézre van itt igenis szükség, mely Darányi Ignác és Plósz Sándor miniszterekkel egyetemben regenerálja Magyarországot, kiirtva innét az uzsorásokat, a vicinálitákat s a szövetkezeti eszme istápolásával nemcsak véget vet a magyar faj idegenbe való pusztulásának, hanem a már eddig idegen kézbe került magyar földet is visszaszerzi a magyaroknak.

Az új kormány megalakulása.

Budapest, június 27.

Hosszas vajudás után meg van az új kormány. Ami Tisza Istvánnak sehogy sem sikerült, sikerült gróf Khuen-Héderváry Károlynak, aki miniszteriumának névsorával már az előző éjszaka Bécsbe érkezett s az új miniszteriumhoz meg is nyerte a király legfelsőbb jóváhagyását. A hivatalos lapban holnap már megjelenik az új kormány kinevezése, azután következik ugyancsak vasárnap az új — a régi kormányhoz nem tartozott — miniszterek eskütétele. Hétfőn este bemutatkozik az új kabinet a szabadelvű pártban, kedden délelőtt a képviselőház ülésén, azután el kell kezdődni a komoly munkának, amelyre a nemzet gazdasági érdekeire való tekintetből már elhalasztatlanul, égetően szükség van. A gróf Khuen-Héderváry-kabinetben, — mint alább is olvasható — a régi miniszterek közül megmaradtak Darányi Ignác földmívelésügyi, Lukács László pénzügyi, Plósz Sándor igazságügyi, Láng Lajos kereskedelemügyi, Wlassics Gyula vallás-és közoktatásügyi miniszterek. Új miniszterek a miniszterelnökön kívül — aki három tárcát is vállalt magára, az elnökséget, a belügyet és a felség személye körüli miniszterium vezetését — Kolossváry Dezső honvédelmi és Tomasics tárcánélküli horvát miniszter. Az államtitkárok előreláthatólag mind megmaradnak. — Gromon Dezső honvédelmi államtitkár készségesen, de valószínű, hogy gróf Hédervárynak sikerül Gulner Gyula belügyi

államtitkárt is megtartania állásában, ami biztosítéka lesz a magyar közigazgatás jövőbeli tisztaságának s annak, hogy a Széll Kálmán által inaugurált purifikációs munka a jövőben is folytatódni fog.

A mai nap eseménye különben az is, hogy az ugynevezett orthodox, Tisza-féle szabadelvű párt leszerelt ellenzéki akciójával, a függetlenségi pártban szakadás állt be s új pártszervezet alakítására van kilátás, báró Bánffy Dezső pedig ismét fal akarja támasztani magát, amennyiben báró Fejérváry Géza utódjaként — egy hiradás szerint — Temesváron fel akar lépni képviselőjelöltnek. Mindezekről szóló részletes tudósításaink különben a következők:

Az új kormány.

Gróf Khuen-Héderváry Károly tegnap megállapodott azokkal, akik miniszteriumának tagjai lesznek. Báró Fejérváry Gézát nem sikerült lemondásának visszavonására bírnia. Báró Fejérváry utódja most már — mint jeleztük is — Kolossváry Dezső vezérőrnagy lesz. Lukács László lemondási szándéka a deszignált miniszterelnöknek tudomására jutván, a bán tegnap délben elment Széll Kálmánhoz, akit már reggel is fölkeresett volt a miniszterelnökségben s Széll Kálmán azután rábirta Lukácsot, hogy vonja vissza bejelentett lemondási szándékát.

Gróf Széchényi Gyula, a király személye körüli miniszter kijelentette, hogy egészségi állapotára való tekintetből semmi áron nem marad tovább hivatalban. A bán hiába marasztotta; Széchényi ragaszkodott kívánságához. Khuen-Héderváry erre gróf Festetics Taszilónak kinnálta a király személye körüli tárcát, Festetics tett is látogatást a Teleki-házban; megegyezés azonban nem jött létre köztük. Khuen-Héderváry egyelőre maga fogja elintézni a király személye körüli tárcá teendőit.

A tüzetesebb tárgyalás során kitűnt továbbá, hogy Cseh Ervin horvát miniszter sem óhajt megmaradni hivatalában. Khuen-Héderváry erre Tomasics horvát képviselőnek ajánlotta fel a horvát tárcát, aki készségesen elfogadta. A többi tárcá megmarad a régi miniszterek kezében.

A kabinet végleges névsora, amelyet Khuen-Héderváry miniszterelnök terjeszt a felség elé, a következő:

Elnök és belügy: Gróf Khuen-Héderváry.
Pénzügy: Lukács László.
Földmívelés: Darányi Ignác.
Kereskedelem: Láng Lajos.
Honvédelem: Kolossváry Dezső.
Kultusz: Wlassics Gyula.
A király személye körül: Khuen-Héderváry (ideiglenesen).
Horvát miniszter: Tomasics Miklós.

Horvát- és Szlavonország bánja gróf Pejacsévich Tivadar lesz.

Az egyes tárcák államtitkári karában még hátra van az új alakulás. Legnagyobb részben maradnak a régi államtitkárok.

A képviselőház elnöke, gróf Apponyi Albert, a mi értesülésünk szerint, nem fog lemondani.

Megigérte, hogy támogatja Khuen-Héderváryt a kibontakozás munkájában. A többi a jövő dolga.

Bécsből telegrafálják a Budapesti Tudósítónak: Gróf *Khuen-Héderváry* ma reggel érkezett és már a bankgassei magyar miniszterium épületében szállott meg, ahol birtokba vette a magyar miniszterelnök rendelkezésére álló helyiségeket.

Délelőtti 9 órakor ő Felsége magánkihallgatáson fogadta gróf *Khuen-Héderváryt*, aki javaslatokat tett *Kolossváry* Dezső vezérőrnagynak honvédelmi s *Tomasics* Miklós tanárnak horvát miniszterre, továbbá *Lukács* Lászlónak újból pénzügy-, *Darányi* Ignácnak földmívelési, *Wlassics* Gyulának vallás- és közoktatásügyi, *Plósz* Sándornak igazságügyi és *Láng* Lajosnak kereskedelmi miniszterre való kinevezése iránt; gróf *Khuen-Héderváry* maga egyuttal belügyminiszter lesz és az ő Felsége személye körüli miniszterium ideiglenes vezetésével fog megbízatni.

Kolossváry vezérőrnagy, mivel tényleges katoná, nem lehet a képviselőház tagja, mint tábornok miniszterre kineveztetése előtt rendelkezési állományba kerül. Mint miniszter alkalmassint nemsokára képviselői megbízatásban is fog részesülni.

A kabinet tagjait vasárnap ünnepies kihallgatáson fogadja a király, ekkor teszik le a hivatali esküt is.

Gróf *Khuen-Héderváry* a nap folyamán érintkezésbe lép gróf *Goluchowski* közös külügyminiszterrel.

Uj horvát bánul gróf *Pejacsevich* Tivadar van kiszemelve, aki röviddel ezelőttig a képviselőháznak is tagja volt.

Gróf *Khuen-Héderváry* a képviselőház legközelebbi szünetét — amely hihetőleg az indemnity és az unjontörvényjavaslat elintézése után, a költségvetés tárgyalása előtt fog bekövetkezni — a báni ügyek átadására és Zágrábtól való bucsuzásra fogja felhasználni.

A régi kabinet felmentésére s az új kinevezésére vonatkozó királyi kéziratok valószínűleg

már holnap megjelennek a hivatalos lapban. *Szell* Kálmán és báró *Fejérváry* Géza részére, amint hírlik, külön legfelsőbb kéziratok készülnek.

A *Magyar Távirati Iroda* jelenti Bécsből: Ő Felsége a király délelőtti 9 órakor külön kihallgatáson fogadta gróf *Khuen-Héderváryt*, aki megtette javaslatait az egyes tárcák betöltésére vonatkozólag. Gróf *Khuen-Héderváry* miniszterelnök a belügyminiszterium vezetését veszi át és ideiglenesen az ő Felsége személye körüli miniszterium teendőit is el fogja látni. A pénzügyminiszterium élén megmarad *Lukács* László, vallás- és közoktatásügyi miniszternek megmarad *Wlassics* Gyula, a földmívelésügyi tárcá *Darányi* Ignác, a kereskedelmi tárcá *Láng* Lajos és az igazságügyi tárcá *Plósz* Sándor eddigi miniszterek kezében marad meg. Honvédelmi miniszternek a miniszterelnök *Kolossváry* Dezső vezérőrnagyot, horvát miniszterre *Tomasics* Miklóst javasolta.

Ő Felsége a miniszterelnök javaslatait teljes terjedelmükben elfogadta. Az új miniszterek kinevezésére, valamint az eddigi miniszterek felmentésére vonatkozó legfelsőbb kéziratokat a hivatalos lap holnapi száma fogja közölni. Az új kabinet tagjai holnap fognak ő Felségének bemutatkozni és mint újonnan kinevezett miniszterek fogják az esküt ő Felsége kezébe letenni.

Ami az államtitkárokat illeti, ama tárcák keretében, amelyek vezetésében személyváltozás nem áll be, az államtitkárok tekintetében sem lesz változás. Ami a belügyi államtitkárt illeti, *Gulner* Gyula államtitkárt kérte az új miniszterelnök, hogy maradjon meg helyén. Nincs kizárva, hogy sikerülni fog a miniszterium eme kipróbált erejét megtartani. Ugyanígy felkérte a miniszterelnök *Gromon* Dezső honvédelmi miniszteri államtitkárt a maradásra, aki késznek is nyilatkozott, hogy állásában, amelyben számos év óta érdemduz működést fejt ki, továbbra is megmarad.

Gróf *Khuen-Héderváry* miniszterelnök ma

Bécsben marad. A mai napot arra fogja felhasználni, hogy gróf *Goluchowski* közös külügyminiszterrel és dr. *Koerber* osztrák miniszterelnökkel értekezzen. Az új miniszterek ma este, legkésőbb holnap reggel fognak ide érkezni. Holnap délután az új kabinet valamennyi tagja visszatér Budapestre.

Fejérváry lemondásának okai.

Bécsből jelentik: A magyarországi válság lefolyásáról és báró *Fejérváry* lemondásáról jól értesült forrásból azt jelentik, hogy báró *Fejérváry*, aki múlt vasárnap gróf *Khuen-Héderváryval* Budapestre Bécsbe jött, abból a meggyőződésből indult ki, hogy gróf *Khuen-Héderváry* az ellenzékkel szemben a minisztereknek a Burgban tartott közös konferenciáján megállapított alapelveket fogja képviselni. Tudvalevőleg gróf *Khuen-Héderváry* a burgbeli közös tanácskozáson kifejtett elvek értelmében tárgyal Budapest. E tárgyalás eredménye negatív volt, mert a Kossuth-párt elutasító viselkedést tanúsított. A kormányköteteléseknek ezután nyomban elkövetkezett visszavonása báró *Fejérváryt* épp úgy meglepte, mint a többi katonai és polgári köröket, amelyek jelen voltak a burgbeli tanácskozáson. Ezzel megvolt a döntés a *Fejérváry* által képviselt felfogás ellen és a volt honvédelmi miniszter levonta ebből a döntésből a konzekvenciákat.

A visszavonuló honvédelmi minisztert tegnap délelőtt többen meglátogatták. *Polónyi* Géza másfélórát töltött nála, ezután *Perczel* Dezső látogatta meg. Félegykor *Kolossváry* Dezső tábornok prezumpív honvédelmi miniszter vizitelt *Fejérváry*-nál és *Gromon* Dezső államtitkárnál s a miniszter *Kolossváryt* is, *Gromont* is vendégül látta villásreggelire.

A szabadelvű pártkörben.

A szabadelvű pártkörben az eddigi forrongást a higgadtabb felfogás váltotta fel. A szabadelvűek el vannak keseredve, de keserőségüket magukba fojtják s egyelőre várakozó álláspontot foglalnak el. Tegnap este a régi kabinetből az újra átlépő miniszterek: *Wlassics*, *Darányi*, *Plósz*, *Láng* Lajos, *Lukács* László megjelentek a szabadelvű pártkörben s mindenki gratulálni sietett hozzájuk. *Hieronym* is gratulált *Láng* Lajosnak.

Megjelent a pártkörben báró *Fejérváry* is s hosszan elbeszélgetett.

Későn jelent meg a körben *Khuen-Héderváry* miniszterelnök s nyájasan beszélt a párt tagjaival és kabinetje minisztereivel. Intézkedett,

Juliska.

— A Magyarság tárcája. —

Irtá: *Jakab* Miklós.

Emlékszik az elmúlt tavaszra bizonyára, hiszen akkor járt a mi utcánkban először. Ah, minő fölséges tavaszi délután vala! A szivattyus kut hádogfedelén napsugár játszott és illattal volt teljes a lég. Almafák szórták fehér pelyvirágaikat kertünkben az ösvényekre s a jázmin szinte megrészegített. A virággyakban galambegy ágaskodott és a kék szarkaláb már nyitogata száját.

Mi a Vár-utcában sétálgattunk, kart karba öltve s magunkban még Dudásra is haragudtunk, az öreg kúvaszra, mely örömteljes kalfogást hallatott a kerítés mögül . . .

Akkor nagy riadalom támadt a mi utcánkban a kut körül. Gyermekes lármáztak, fehérnépek visongtak. Maga hazafelé iramodott s csak egyedül néztem a zaj okát.

Juli volt, a szegény «bolond Juli».

Ott állott a kuton valamivel alól, az Olajos kiesi boltjával szemben. Őt vagy hat gyermek volt körülötte s néhány vicogó fehérceled. — Hol járt Juli kiasszony, küldött-e már valamit Erzsébet királyné, avagy felséges férje, a császár? — kiabálták össze-vissza. A csufolkodóbbja utána rikkantja: Mutassa már azt a szép aranykösöntyüt, amit Erzsébet királynétól kapott . . . Mi is szeretnénk királyi udvarhölgy lenni.

Kacagnak, közel futnak a leányzóhoz — olyik megéri a ruháját is — s szétszaladnak viszont.

Juli nem felel, hanem ha igen kinezak, hoz-

zadül valamelyik ház falához s esdő, jámbor tekintettel néz szét a zaijongók fölött.

A gyermekek rendszerint csak a boltajtóig mernek közeledni, tovább nem. A boltban ugyanis ott tartózkodik Eszter, e kis öreg leányzó s mérges szavakkal szidja szét őket s bevezeti az udvarra Julit.

És itt ismét a történet vége tolakodott előtérbe, édes, mert e szerencsétlen teremtés, ki városunkban bolyong, nem más, mint a Józsi bácsi unokája, Juliska. Eszter viseli gondját. Ő ugyanis megvette az Olajos kiesi boltját s ott él. Ablakában néhány hervadt rezedá szomorog, mellette mosószappan s elszáradt kifik, zsemlek; cérnára aggatva kefe és sárgult gyertya s néhány vég megfakult galand. Ajtaja előtt borsikafenyőből ostoronyelek, egynehány nyirfaseprő és láncal összekötött sódarab. A kis pupos boltosné gondolja a szegény elmezavarodott, egykori jótévő gazdája unokáját.

Igen, Juliska, a szép Juliska, így került hozzánk haza.

Őt Dobozi vitte el magával, ama pirosposztagás, hamiskás orcájú, szép beszédű legény, aki itt gyakornokoskodott a törvényszéknél.

Eleinte igen szépen éltek. Dobozi az idegen városban egy magányos, szép nagy házat fogadott, melyhez gyönyörű kert is volt. Tellett a pénzéből, hiszen gazdag volt nagyon. Itt folytatták az idillt. Beszéljek-e erről? Elmondjam-e, mint ültek reggelként a lugásban? A magaslábu padokon alkalmatlanul esett az ülés, mert Juliska lábai lógtak a levegőben. Azért Dobozi az ölébe vette. Ugy jól ült egészen. Átkarolta, nehogy leessék. Akkor még leeresztve hordta aranyhaját Juliska, pántlikával a végén.

Ha Dobozi urfi fölékesítette egy bokréta rózsával Juliskát s gyönyörködve nézte, megcsókolták egymást. Ha igen hosszasan beszívta a leány ajakát (ez igen csuf szokás volt tőle) elbágyadtak s arra elkezdték futni mind a ketten, hogy felfrissüljenek. Azután lekuporodtak egy bokor aljára s úgy ették a szőlőfürtöket, hogy egymás szájába rakták a szőlőszemet. Az este is így lepte meg őket, ott suttogtak egy körtefa alatt. Sárga levelek hullongtak körülöttök s hitvány verebek csiripoltak az ágak között. Senki sem volt az egész életen rajtuk kívül.

— Ki voltál nekem szemelve a sorsból — lehelte a leány. — Eljöttem veled . . . Ott hagytam éretted mindent . . . Csak általad élek . . . Életem vagy, lelkem vagy s ha elkölöznél belőlem, végem lenne. Oh, nem hagysz el, nem hagyatsz el soha . . . egy csillag alatt születünk, együvé rendelt a sors.

— Nem, Juliskám . . . dehogyan hagylak valaha, rózsabimbóm . . . s átölelte a feleje hajló derekat, megcsókolta a picit, piros ajkát; s a szép, kíváncsú szöke babát odaszorította magához.

Nem sikerült megtudnom máig se hogy hogyan hát egyszerre csak előállott velső-és felsődobozai Dobozi Sándor cs. és kir. kamarás ur, az urfinak az édesapja s gyilkos, ropogós káromkodás között ugrasztotta szét a szerelmeseket.

Juliska remegve támaszkodott meg az ajtóban a heves támadásra. Majd egy székre roskadt.

Az öreg ur dobantott erre a lábával:

— Nekem ne komédiázzék, kedves kisasszony! S ne merjen leülni, mikor magához beszélek. Vagy talán nem az én házam ez? Nem az én pénzből kerül-e ki minden? Ne csináljon olyan szende arcot, én úgy sem hiszek neki . . .

hogy hétfőn este a szabadelvű párt konferenciát tartson, amelyen az új kormány bemutatkozzék.

A *Budapesti Tudósító* jelenti: Khuen-Héderváry gróf, a deszignált magyar miniszterelnök tegnap este Bécsbe utazott, hogy *ő Felső-gének* jelentést tegyen a kabinet alakítására irányzott törekvéseiről és az új kabinet megalkotására vonatkozólag javaslatokat terjesszen elő.

Széli elutazása.

Széli Kálmán, a távozó miniszterelnök tegnap Rátótra utazott s hír szerint tegnap utoljára tartózkodott hivatali helyiségeiben. Széli Kálmán úgy miniszteriumainak tisztviselőit, mint a szabadelvű pártban levő híveit felkérte, hogy álljanak el minden bucsutisztelgéstől.

A Kossuth-párt kiáltványa.

A függetlenségi és 48-as párt a következő kiáltványt bocsátotta ki a nemzethez:

Pártunk nagy küzdelemmel visszaverte a nemzet ellen intézett támadást. A nemzethez, mint minden alkotmányos erő kuforrásához fordultunk a harc kezdetén. A nemzethez fordulunk most is, mikor hazánk nevezetes fordulópontjához jutottunk. A katonai hatalom meg akarta sarcolni a nemzetet. Új és nagy veredőket követelt, amivel nagyobb pénzadó is jár. A hadsereg létszámát negyedrészszel emelni akarta egyszerre; ahonnan eddig száz magyar embert vitt el katonának, onnan százhuszonkettőt akart elvinni ezentul. Az óriási vér- és pénzádóemelést éppen abban az évben akarta a nemzetre róni, mikor az ország népe legszegényebb, sőt több megyében az inséggel küzd. Az ország máris aránytalanul áldoz arra a hadseregére, amely nem magyar; nyelvében, szellemében, jelvényeiben idegen. Pártunk a megdöbbentő sarcolási kísérlettel szembeszállott. Követeltük, hogy a létszámemelést tárgyzó javaslatot vegyék le a napirendről. Követeltük, hogy addig is, míg az önálló magyar hadsereg föllállítását kivívjuk, az alkotmányos nemzeti jogok érvényesüljenek a létező hadseregben, úgy hogy a magyar nyelv, a magyar állam jelvényei elfoglalják törvény szerint megillető helyüket. A tisztikar kettéválasszassék. A tényleges szolgálati idő, a nemzet erejének kellő kimélésével, két évre szállíttassék. Legyen magyar a katonai nevelés és a katonai igazságszolgáltatás. Követeltük most ezeket, midőn a nemzetből több katonát kívántak. A katonai hatalom túlköveteléseivel szembeállítottuk a nemzet jogos és törvényben gyökerező követeléseit, melyekért küzdöttünk a múltban, küzdeni fogunk a jövőben. A haremmodort a helyzetbe alkalmazzuk mindig és fogjuk alkalmazni a jövőben is. Midőn követeléseink egyikét elértük, a legnehezebb

harcok után és az alkotmány súlyos rázkódtatásával, nem szegezhetjük neki azonnal a törvényes állapotnak a másik követelést. A katonai hatalom visszavonult és így küzdelemünk egyik célját elértük. *Győzelmiunket* hirdetik a tények: A nemzeti öserő kibontakozott békéből. A hazafias érzések egy magasztos nemzeti törekvésben összeforrtak. Megacélozódott az ellentámasztási akarata. Éltre kelt és erőteljes alakot öltött a megfontolással párosult nemzeti elszántság. A kormány, mely nemzeti törekvéseinknek makacsul ellenállt, megbukott és pedig azért, mert sürgősebbnek találta a katonai teher emelését, mint az ország minden más, legéletbevágóbb érdekének kielégítését. A csalhatatlannak hirdetett többségi akarat megdőlt, mert nem volt összhangban a nemzet igazi akaratával. A nemzet igazsága előtt a katonai hatalom meghátrált s a katonai hajthatatlanságnak személysítője megbukott. Pártunk a támadás visszaverése után tovább küzd eszményeire; s ezek közt az önálló magyar hadseregért. Addig is, míg ezt kivívhatjuk, teljes erőnkkel törekszünk meggyújtani fennálló törvényeink nemzetellenes alkalmazását. A véderő szervezeti törvény érvénye lejárt. Új rendezésnek nézünk elébe. A nemzet megnyilvánult erejében bízva, készen várjuk a katonai hatalom állásfoglalását. Erős, öntudatos pártunk teljes ellentámasztást fogja magával szemben találni, ha elzárkózik az elől az igazság elől, hogy a nemzet veredőjét és annak mértékét törvényszerűleg maga a nemzet határozza meg és hogy a fokozott veredővel szemben állanak a fokozott nemzeti feltételek. Legyen meg minden napnak a maga feladata. Számunkra még nem jött el az a nap, melyet a Teremtő pihenésre szánt. Győztünk ma, küzdeni fogunk holnap és mindig, míg ismét győzni fogunk hazánk, elveink és a magyarok Istene nevében! A megkísérelt támadás visszaverve, kiragadtuk az országot a törvényen kívüli állapotból és olyan súlyos anyagi károktól óvtuk meg, amelyeket több száz millió sem fizethetne meg. Itt állunk a nemzet előtt levett kalappal, de fölemelt fővel, tiszta lelkiismerettel, forró honszereléssel. Itéljen felettünk a nemzet, melynek boldogságáért élünk és halunk. Az országos függetlenségi és 48-as párt nevében és megbízásából Kossuth Ferenc s. k. elnök.

Függetlenségi és szocialisták harca.

A fővárosi függetlenségi polgárok tüntetést rendeztek a függetlenségi Kossuth-párt mellett, de a szocialisták megzavarták őket. Este 9 óra tájban néhány száz fáklyás vezetésével nagyobb tömeg vonult a Kossuth-párt körhelyisége elé. Amikor elhelyezkedett, Mezei Péter bizottsági tag szónoklatot akarta üdvözölni Kossuthékat, de alig hogy belekezdett beszédébe, a szocialisták rázendítettek a Marsaillaisre. A polgárok a Kossuth-nótába fogtak viszont és hosszú ideig tartott a harc a két párt között. Végre helyreállt a csend és Mezei folytat-

hatta beszédét, amelyet a szocialisták folytonosan ezzel a kiáltással zavartak:

— *Le a bálnal! Zsivó Kossuth!*

Mezei végül a függetlenségi polgárság háláját fejezte ki Kossuth Ferenc pártja iránt.

— *Le a bálnal! Eljen az általános és litkos választási jog! Zsivó Kossuth!* — hangoztatták ismét a munkások, miközben többször dulakodásra került a sor köztük és a függetlenségi polgárság között. Egy fáklyátvivő égő fáklyával romtott a munkások közé, de a rendőrség még idejekorán lefogta.

Az ifjúság nevében Jakab Sándor beszélt ezután, üdvözölve a függetlenségi pártot. Utána Lukács János következett, aki azzal kezdte, hogy ő a név nevében beszél. Lukácsot azonban nem engedték szóhoz jutni Bokányiék. Ahogy csönd támadt, a pártkör ablakában megjelent Kossuth Ferenc. A szocialisták nagy zajt csaptak, kiabáltak, énekeltek. Amikor kissé lecsöndesült a zaj, Kossuth Ferenc szólni kezdett.

Az a nép, ugymond, amelynek jogaiért a párt küzd, nem akarhatja megakadályozni a pártot abban, hogy hallassa szavát. A párt meghátráltatta azt a javaslatot, hogy a nép fiait elhurcolják osztrák katonának. Minket, így folytatta beszédét, akik az önök szabadságáért és jogaikért küzdünk, minket folyvást rabalmaznak; mi irtuk az önök zászlójukra az egyenlőség, testvériség és szabadság jelszavát, az általános szavazati jogot, önök félrevezetett emberek, idejönnek és beszélnek egy párt ellen, amely jogaikat védi. Ellenem és atyám ellen jönnek ide, aki a népet felszabadította. (Dörgő éljenzés.) Azt kell hinnem, hogy nem ezek a szegény vak emberek a hibásak, hanem akik félrevezették őket. Mi küzdöttünk, hogy ne legyenek több katonát, hogy a magyar fiu három év helyett két évig szolgáljon, küzdöttünk nemcsak a magyar nyelvért, hanem a magyar önálló hadseregért is; és tovább is küzdünk, de a magunk lelkiismeretétől kérdezzük meg, hogy milyen fegyvert választunk. Végül köszönetet mondott azoknak, akiket illet, az ovációért, azoknak pedig, akik — ugymond — idejöttek lármázni és lehurrogni egy pártot, amelyik a jogokért küzdött, mély sajnálatát fejezi ki az ő vak eltévelyedésük fölött.

Hosszantartó éljenzés követte Kossuth Ferenc szavait. A pártkör nevében ezután Endrey Gyula országgyűlési képviselő szólott. Amikor, ugymond, a párt megkezdte küzdelmét, azt mondotta báró Fejérváry Géza, hogy akárhogy köpik is az urak a markukat, ebből a javaslatból törvény lesz. Megmutatta a párt, hogy nem lett törvény, megbukott ez a javaslat és vele bukott báró Fejérváry Géza, aki öt miniszteriumot kikapitulált. A párt kitartó küzdelme elbukatta a javaslatot és ez bukatta meg Fejérváryt. Hangoztatta ezután, hogy küzdeni fognak tovább a nemzeti zászlóért, a nemzeti nyelvért s az önálló hadseregért. Ott fekszik báró Fejérváry Géza a politikai küzdőtérén és ott fog feküdni a horvát bán is. Üldözni, támadni és megsemmisíteni fogunk, ugymond, küzdelemünkben a haza önállóságáért és függetlenségéért és e küzdelemben mindenkor számunk a népre.

Ekkor már kialudtak a fáklyák s a tömeg a Kossuth-nótát énekelve, tíz óra felé szétoszlott. Eközben néhány függetlenségi polgárnak összetűzése támadt a szocialistákkal s majd hogy verekedés nem lett a dologból.

Új ellenzéki szervezet.

A függetlenségi párt ama része, mely nincs megelégedve a párt leszerelésével, kiválik a Kossuth-pártból s külön pártszervezetbe lép. Eddigélé hat olyan függetlenségi párti képviselő nevét hangoztatják, aki csatlakozik az új ellenzékhez. E képviselők a következők:

Hentaller Lajos,
Luby Béla,
Mezőssy Béla,
Olay Lajos,
Sebess Dénes,
Uray Imre.

Hozzájuk hír szerint a függetlenségi pártnak még több tagja fog csatlakozni, míg a pártköteleken kívül álló képviselők közül:

Csávolszky Lajos,
Luby Géza,
Madarász József

lépnek be az új ellenzékbe. Az új ellenzéki szervezet elnöke Eötvös Károly lesz.

Ismerem jól az egész dolgot: koresmáros-kisasszony, akinek nagyságos urfi kellene, ugy-e? Ő Felsőge a császár és király kamarásának, egy gazdag, nagynevű urnak a fia... Abból ugyan pedig semmi sem lesz. Azt szeretném látni, hogy a fiam ellenkezni merjen velem; azonnal kitagadnám!

Az nem is mert. Összelapulva, mint egy hitvány kutya, úgy hallgatta az édes apját. Nem gondolhatta volna senki, hogy a peckes urfi ilyen haszontalan és gyáva.

Pedig a leány kezét tördelve fordult oltalomért hozzá. Jajgatott, mintha megostorozták volna. Majd hangos zokogásba fogott.

A kemény, nyakas öreg ur még jobban fölcsattant erre:

— Megtiltom, hogy itt ekkora botrányt merjen csinálni, még ki talál hallatszanit az utcára. Még azt hiszik az emberek, hogy itt ölnek valakit.

— Az, az, ölnek — sutogva a leány félig alétan. — Rosszab, mintha egyszerre megölne. Miért? Mert hallgattam a szivemre.

— Maga elfelejti, kisasszony, hogy kivel beszél. Én a nevemnek és őseim emlékének igen sokkal tartozom... Megesipi szeretőnek a fiamat s azt hiszi, hogy most már minden rendben van... És még szembe áll velem. Ez mégis csak szemtelenség! Érti, mi? Ezt így hívják.

Egészen kiveresedett és kiabált dühében.

— Egy koresmáros leánya akar az én fami- liámba jutni, no, még csak az kellene! A fiamat egyelőre magammal viszem, maga pedig pusztuljon, amerre tetszik!...

Mikor Juliska a kábultságából némileg magához tért, már csak egyedül volt. Fölkelt, könye ismét megeredt. Mit tegyen? Az ablakig ment.

Az utca népes és zajos volt. Szekerek s lófutó emberek zaja töltötte meg. Mit tegyen, Istenem? Mit tegyen? Hová menjen. Haza. Hát van neki valahol otthona?... Hová menjen? Innen elhajtották s a férfi, a pimasz, nem talált egyetlen mentő szót a számára. Hogy ő tolokodott s be akart hálózni egy nagyuri fiut. Mindezt zavarosan kóvályogtak fejében... A császár kamarása... akkor a szemben levő képre tekintett. Ah, a menekedés! Igen, a császárhoz megyen... Az bizonyára nem engedi, hogy egy kamarás igazságtalanságot tegyen egy szegény leánynyal...

Fölkapta a kalapiját és sietve indult ki az utcára. Katonák mentek nagy dobpergéssel az utca közepén. Ah, ezek után kell menni, ezek bizonyára tudják, hol lehet megkapni a királyt... A katonaság után rugaszkodott s míg elérte, szaladt. Az emberek kíváncsian ügyelték a szaladó leányt. A gyermekek kacagva biztatták:

— Siessen lelkem, siessen.

Ő azonban ezzel semmit sem törődött. Csak ment, ment a katonák után. A kaszárnya kapujánál agya teljesen megzavarodott. Be akart menni. Röhögő bakák állották az utját.

— Félre innen kis leány. A szeretője után jött? Nem tudott felelni. A fáradságtól és izgalomtól összeroskadt...

Most négy éve irások jöttek a polgármesterhez, a nagyszobeni ténbolyháztól, hogy intézkedjék egy idevaló csendes örült hazaszállítása iránt. A polgármester intézkedett is s azóta járkál csendesen városunkban kötéllel a kezében szegény bolond Juli és beszél szakadatlanul Erzsébet királynéről s felséges uráról, a császárról...

Az ortodox-szabadelvűek leszerelése.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Mint értesülünk, a szabadelvű párt kebelében történt ideiglenes csoportosulások, amint az már eleve tervezetett, fel fognak oszlan. Ezen külön csoportok tudvalevőleg csupán arra az időközre alakultak, amelyben a válság még nem nyert megoldást és ennek bekövetkeztével ezek a frakciók a kabinet megalakulása után elvesztették létjogosultságukat. E frakciók csak formális akadályai volnának a szabadelvű párt szolidaritásának, amelyet pedig az utolsó napokban tulsúlyra jutott felfogás szerint minden oldalról élénken óhajtanak. A szabadelvű pártnak hétfőn este tartandó értekezletén erre vonatkozó nyilatkozatok fognak elhangzani.

Báró Bánffy Dezső akciója.

Egy délben megjelenő lap jelenti, hogy báró Bánffy Dezső Temesváron fellép képviselőjelöltnek. Báró Fejérváry Géza, a volt honvédelmi miniszter le fog mondani temesvári mandátumáról. Ez az elhatározása megmáshíthatlan. Lemond és utódául báró Bánffy Dezsőt fogja ajánlani. Az ajánlás Bánffy tudtával és beleegyezésével történik.

Mihelyt Bánffy képviselő lesz, új programmal, melynek főpontja az önálló vámtérület lesz, programot vall és pártot alakít. Pártját az ó-szabadelvűek zöme fogja alkotni, 50-60 képviselő. Ezek Bánffy vezetése alatt ki fognak lépni a kormánypartból és átmennek az ellenzékbe.

Ismeretes, hogy Bánffy Dezső az önálló vámtérület híve. Az utóbbi hónapokban számos interwiewben hangoztatta ezt.

Ehhez csak azt jegyezzük meg, hogy báró Bánffy Dezsőnek ez az újabb vállalkozása alighanem nagy felsüléssel fog végződni.

Az új miniszterelnök életrajza.

Gróf Khuen-Héderváry Károly rövid életrajzát adjuk a következőkben:

Gróf Khuen-Héderváry Károly horvát bán Gräfenbergben, Felső-Sziléziában született, 1849. május 23-án, mint belási gróf Khuen Antal szlavonai földbirtokos és báró Izdenczy Angelika fia. A felső gimnáziumot Pécsen, jogi tanulmányait pedig a zágrábi jogakadémián végezte és erre rövid ideig a zágrábi törvényszéknél gyakornokoskodott. Nyilvános pályáját a hetvenes években Verőce vármegyében kezdte. Korán megválasztották a horvát országgyűlésbe, honnan Horvátország képviselőjében a magyar országgyűlésbe küldetett fel. Mint a vicai és hódervári gróf Viczay Héder-család utolsó físrájának örököse, az 1874. december 5-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározás alapján családneve mellé a Héderváry nevet fölvette, «belási» előnévét a «hédervári» előnévvel fölcserélte és végre címerét a Viczay család címerével egyesítette. 1875-ben és 1878-ban a győrszigeti kerületet képviselte a Házban. A jog- és államtudományi szakban szerzett alapos ismereteit csakhamar a közigazgatás gyakorlati terein érvényesítette, mert 1879-ben Győr vármegye főispánjává nevezetett ki, hol a vizirádások idején elsőrendű adminisztratív tehetségnek bizonyult, 1883. december 1-én Horvát-, Szlavon- és Dalmátországok bánjává nevezetett ki. Mint bán a kezdetben kínáló nehézségekkel szerencsésen és erélyesen megküzdött, a felizgatott kedélyeket lecsillapította, a zilált pártviszonyokat rendezte, a magyar állameszmét megszilárdította és nagy reformokat létesített különösen a közigazgatás és tanügy terén. Ezen érdemeiért a király az elsőosztályú vaskoronarenddel tüntette ki. A bán azonkívül valóságos belső titkos tanácsos és cs. és kir. kamarás lett, 1891-ben pedig az aranygyapjas vitézi méltóságot nyerte el. A későbbi időben igen jelentékeny részt vett a magyarországi politikában. 1894 májusban a főrendiházban a kormány egyházpolitikai javaslatai mellett szólt fel, de némileg mérséklő szellemben. 1894 június elején a koronától megbízást nyert magyar miniszterium alakítására, de a szabadelvű párt ellenzése miatt e megbízása nem vezetett célhoz. Hasonló sorsra jutott 1895 elején is, midőn a Wekerle-miniszterium elbocsátásakor szintén ő volt megbízva a kabinet alakításával.

Budapest, június 27.

Az országgyűlés. A képviselőház kedden délelőtt tíz órakor, a főrendiház pedig ugyan csak kedden déli tizenkét órakor ülést tart.

Új katonai tervek. A Ludovika Akadémia Közlönye új katonai tervekről ad hírt, melyek még sokkal súlyosabb terheket raknának az országra, mint a tervbe vett, de most már elejtett ujonclétszám-főlemelési javaslatok. Az idézett katonai szaklap a következőket írja:

1. Egy állandó iskola-ezred szervezése a tábori tűzértség számára. Addig is, míg a szervezés megtörténik, az iskola-ezredet a Veszprém melletti hajmáskéri tarack-ütegosztály fogja helyettesíteni.
2. A közös hadseregben három új lovas-ezred szervezése; ily módon a 9. és 10. dzsídás-ezredet is, mely már rég megszűnt, ismét életre keltik.
3. Egy új hadtest szervezése, alkalmasint Brünn székhellyel.
4. A tiroli és dalmáciai lovasvadász-csapatoknál egy-egy új század szervezése.
5. A magyar honvédség újjászervezése, a gyalogságnak három zászlóaljas ezredre való sorozásával.

A civillista. Tegnap megírtuk a bécsi Zeitz után, hogy a civillista főlemelésére vonatkozó törvényjavaslatot visszavonják. Tegnap este a szabadelvű pártkörben Lukács László pénzügyminiszter kinyilatkoztatta, hogy eddig nem tud semmi bizonyosat az említett javaslat visszavonásáról.

A szabadelvű párt értekezlete. Az országgyűlési szabadelvű párt hétfőn, június 29-én este értekezletet tart, melyen már az új kormány is testületileg megjelenik.

A kivándorlási törvény végrehajtása. Széll Kálmán miniszterelnök az utóbbi napokban ismételtén dolgozott Sélley miniszteri tanácsossal a kivándorlásról és határrendőrségről szóló törvények végrehajtása tárgyában. Az összes kész végrehajtási rendelkezéseket átvizsgálta, azoknak főelveit megállapította s utasította Sélleyt, hogy miután a legszükségesebb állások szervezése s a tisztviselők kinevezése lettek, most már ezeknek a törvényeknek mielőbbi életbeléptetése érdekében szükséges intézkedéseket tegye meg, még pedig oly irányban, hogy a kivándorlás irányítása, ellenőrzése és hathatós felügyelete még a hajózási vállalat létesítése előtt is sürgősen foganathatva vehető legyen.

TÁVIRATOK.

A Reichsrath elnapolása.

Bécs, június 27. A Wiener Zeitung nem hivatalos részében közli Körber miniszterelnöknek e hó 25-éről kelt átiratát a reichsrath mindkét házában elnökéhez, amelyvel legfelsőbb megbízás alapján a reichsrath ülései elnapoltatnak.

Az angol vámpolitika.

London, június 27. A Standard elítéli Chamberlain tervét és azt mondja: Nem vagyunk bizonyosak abban, hogy a gyarmatok hozzájárulnak ahhoz, hogy a belföldi ipar védelméről oly módon lemondjanak, mely kilátást nyujtana arra, hogy a brit áruknak érdemes piacot nyujtanának. Élelmiszerekre vetett vám nem idéznél elő a kívánt megőrlést, Chamberlain terve nem eléggé megfontolt.

A görög kormányválság.

Athén, június 27. A király az új kabinet alakításával Theotokiszt bízta meg, aki 48 órai határidőt kért magának. Az új kabinet valószínűleg hétfőn fog bemutatkozni a kamarának. A Delljaniszta hivatalnok-miniszterium mellett vannak, azonban a Theotokisz-kabinet alakítását már több napja elhatározták a király és a Theotokisz és Zaimis-párt.

KÜLFÖLD.

A német-amerikai barátkozás.

Budapest, június 27.

Az Egyesült-Államok hajóhada tegnap megjelent a hadi kikötőben Kielben, hogy viszonzozza a németeknek, illetve Henrik porosz hercegnek látogatását s Rooseveltnél elnök megbízásából üdvözölje a német császárt. Az amerikaiak tiszteletére adott diszlokómán Towler amerikai nagykövet barátságától áradó felköszöntőt mondott a németekre és Vilmos császárra s felsorolta ugyszólván mindazokat az apró figyelmességeket, amelyekkel a német császár az amerikaiakat kitüntette.

Az amerikai nagykövet beszédére Vilmos császár angol nyelven a következőket felelte:

Amidőn excellenciának szívből fakadt felköszöntőjére válaszolok, szívélyesen üdvözölöm a német nemzet nevében az amerikai hajórajt, Cotton tengernagyot és az ő tisztjeit. Bennük mi az Egyesült-Államok polgárai barátságos érzelmeinek tolmácsolóit látjuk, amely érzelmeiket, erről biztosíthatom excellenciát, egész Németország viszonzozza. Boldog vagyok, hogy ama reményeim, hogy országaink között azon személyes érintkezés által, amelybe öcsémnek, Henrik hercegnek, excellenciád honfitársaival jutnia adatott, az egymáshoz való viszonyok javulni fognak, nagy mértékben megvalósultak és hogy Németország és Amerika között a barátság kötelekei megszilárdultak. Uszinte óhajom az, hogy nemzeteink egymást jobban megismerjék. Nincs Németországban és Amerikában tudomásom szerint olyan komolyan gondolkodó polgár, aki azt hinné, hogy a közöttünk fennálló harmóniát és közös érdekeink további fennmaradását megzavarhatnák olyan tények, amelyek egymáshoz való viszonyunkat tartósan befolyásolhatnák. Szorosan egymásra vagyunk utalva közös érdekeink révén. Versengés a kereskedelem és ipar terén mindenkor lesz, de az az erő, ami egymás felé visz bennünket, sokkal erősebb, hogy sem megengedné, hogy közöttünk antagonizmus következék. Szilárd meggyőződés, hogy az a sok százezer német, akik az Egyesült-Államokban élnek és ott boldogulnak, és akik megőrizték szívükben régi hazájuk iránt a meleg szeretetet, egyengetni fogják egymáshoz való viszonyunk zavartalan fejlődésének útját, ami országainkra nézve oly nagy jelentőségű. Most kötelességem excellenciát kérni, fejezze ki ő excellenciájának, az Egyesült-Államok elnökének, köszönetemet ezért a barátságos találkozásért, amelyet előzékenységének köszönhetünk. Mi mindnyájan csodáljuk az ő jellemzőségeit, vakaratát, odaadását országá iránt és fáradhatatlan tetteiret és mi szívesen megragadjuk az Oceánon át szives barátsággal felénk nyujtott kezét, mert érezzük, hogy vér nem válik vízzé. Uram, az Egyesült-Államok elnökének egészségére üritem poharamat. Isten áldja meg őt és az Egyesült-Államokat!

Washington, június 27.

A német császár mai táviratára Rooseveltnél elnök a következőket válaszolta: «Köszönöm felségednek az Egyesült-Államok hajórajának kegyteljes üdvözlését és a felséged táviratában foglalt elismerő szavakat. Már Cotton tengernagy közölte, hogy felséged milyen szívesen fogadta őt és hajóraját. Felsőged az Egyesült-Államok iránt tanusított barátsága és jóindulatának eme jelei mély benyomást tettek rám és felséged táviratában kifejezett érzéseket legszívélyesebben viszonzom.

Péter király trónfoglalása. Tegnap, az ünnepek harmadik napján fogadás volt az udvarnál. Elsőnek Dumba osztrák-magyar és Czari-kov orosz követeket hallgatta ki a király. A politikai helyzetről következő értesüléseink vannak: A kormány a szkupstina-választásig marad hivatalában. A király addig a viszonyokat tanulmányozza és minden párt vezéreiből által informáltatja magát. A szkupstina-választást most először fogják minden befolyás és rendőrök jelenléte nélkül megtartani. A pártok már szervezkednek. A mérsékelt radikálisok országos gyűlést hívnak össze. A szabadelvűek és a radikálisok szintén szervezkednek a választásra. Péter király jelentést követelt a kormánytól az ország pénzügyi állapotról és egyúttal pénzügyi reformtervnek előterjesztését kívánta. A szerb kormány már legközelebb külföldi kölcsönt fog fölvenni. A király legújában a katonasághoz bocsátott ki proklamációt.

Belgrádi hivatalos forrásból jelentik, hogy Péter király eddigi üdvözlő táviratára a következő uralkodók válaszoltak: *I. Ferenc József, Miklós cár, Vilmos császár, Loubet* köztársasági elnök, a román király és a montenegrói és bolgár fejedelmek. A királynak azon táviratára, melylyel trónralépését notifikálta, *Ferenc József* király a következő táviratban válaszolt:

Amidőn tudomásul veszem felségednek közlését azon aktus végrehajtásáról, amelylyel a szuverenitás birtokába helyezkedett Szerbia királyának címével, örömmre szolgál felséged és a szerb nép szerencséje iránt táplált kívánataimat megújítanom. *Ferenc József.*

Ferdinánd fejedelemtől a következő távirat érkezett:

Vettem felséged táviratát, amelyben velem közli, hogy a szerb nép Szerbia királyává választotta és hogy a királyi hatalomba lépett. Amidőn felségedet a szerb trónralépés alkalmából üdvözlöm, kérem, legyen meggyőződve magam és népem felséged szerencséje és Szerbia felvirágzása iránt táplált őszinte jókívánásairól.

VIDÉK ÉS KÖZIGAZGATÁS.

— «Erdély gyöngye» hanyatlóban. Csikmegye déli részén, a regényes tusnádi szorosban, gyönyörű fenyvesek között fekszik «Erdély gyöngye»: Tusnád fürdő. Es mint értesülünk, Tusnád fürdő veszélyben van. Forgalma hanyatlik. Jövedelme évről-évre kevesebb. A fürdőtulajdonos község alig-alig képes tovább fenntartani. Pedig Tusnád «Erdély gyöngye», a Királyhágón tuli részek egyik legszebb pontján fekszik. Vasuti állomása helyben van. Fölötte a Délkeleti Kárpátok «Csomag» havasa, alatta a székely *Olt* zug. Lakásviszonyai a modern kor követelményeinek mindenben megfelelnek, hiszen a svájci stílusban épült villában mintegy 650 szoba áll, a legmérsékeltbb árakon a fürdőzők rendelkezésére. Az utak jól vannak gondozva, úgy, hogy esős időben is sár nélkül járhatni. Ezenkívül a fürdőnek fedett sétányai is vannak; melyeken a betegek vagy üdülők, nemcsak napi sétájukat tehetik meg, hanem a gyógycsarnokba is eljuthatnak. Tusnád kirándulóhelyei is a legszebbek közé tartoznak Erdélyben. Közéleiben a «Szent Anna» tó, melynek gyönyörű regéje, *Jókai* Mór tollából bir csupán méltó ismertetéssel. Mégis Tusnád fürdő hanyatlóban van s tulajdonosa a község csak a legnagyobb áldozatkészséggel tudja fenntartani. Hazai fürdőink legnagyobb baja, a látogatatlanság sújtja Tusnádöt is. A tulajdonos község pedig mindent megtett, hogy a maga részéről a fürdő fellendítéséhez hozzájáruljon s erején felüli építkezéseket eszközölt s vásárolt felszereléseket, csak hogy a fürdőt a modern követelményeknek megfelelően rendezhesse be. Talán éppen ez a nagymérvű kiakás sodorta a községet abba az adósságba, melylyel egyik *brassói* banknak tartozik s melynek kamatai most a fürdőnek minden jövedelmét felemésztik. A «Székely kongresszus» alkalmával mindenki meggyőződhetett róla, hogy «Erdély Gyöngye» még a székely fürdők között is a legkiválóbb s a kormányának kötelessége lenne, hogy Tusnádöt szorult anyagi helyzetéből akár egy kamatmentes, akár csak egy olcsó kamatu kölcsönrel is kisegítse. Tudunkkal a székely kongresszus végrehajtó bizottsága még mindig működésben van. Ez lenne a leghivatottabb organum arra, hogy a hanyatló Tusnád ügyét kezébe vegye s ráirányítsa a kormányzat figyelmét.

— Az árvaszéki ülnökök életkora. A m. kir. közigazgatási bíróság általános közigazgatási osztálya *Szmrccsányi* Jenő bíró elnöklésével egy csanádmegei választás felülbírálatával foglalkozott. Az eset a következő: *Csanádmegyében Tarnay* Akost választották meg árvaszéki ülnöknek. Dr. *Kiss* Pál ügyvéd a választás ellen felebbezéssel élt s azon az alapon kérte a választás megsemmisítését, mert *Tarnay* még nem töltötte be 24-ik életévét. A felebbezés elutasítása után dr. *Kiss* panasszal fordult a közigazgatási bírósághoz, amely a panaszt *Tóth* Dezső bíró előadása alapján elutasította, mert sem az 1883 : I. t.-c., sem az 1886 : XXI. t.-c. nem rendelkezik afölött, hogy a választás alá eső törvényhatósági tisztviselőnek hány évesnek kell lennie, ellenben az 1870 : XLII. t.-c. 66. szakaszának a) pontja kimondja, hogy az, aki életének 22. évét betöltötte, lehet tisztviselő, már pedig *Tarnay* Akos 23 éves, tehát a megkívánt életkort meghaladta.

NAPIHIREK.

Budapest, június 27.

— (A «Magyar Család»), a «Magyarság» vasárnapi szépirodalmi melléklapja ma a következő érdekes tartalommal jelent meg:

A föld. (Péter és Pál napján.) Irta: *M. Gy.*

Székely népdalok. Irta: *Péterfy* Tamás.

Alkonyat. Irta: *Nógrády* László.

Az élet dalaiból. Irta: *Erdélyi* Gyula.

Bodorné büija. Irta: *V. Olasz* János.

Lili-hangulatok. Irta: *Küry* Klára.

A fekete szoba.

Innen-Onnan.

Képeink:

Péterffy Tamás.

A hegytetőn.

— (Időjárás.) Az északi magas nyomás az Alpeseikig terjeszkedett, a keleti depresszió pedig jobbra megmaradt Angliában és súlyed a barometer. Nyugat-Európában az idő derült, Keleten azonban sok helyütt esős. A hőmérséklet általánosan emelkedett.

Hazánkban mindenfelé vártak kisebb-nagyobb esőt, főleg a keleti részeken, ahol ma reggel is esett. A hőmérséklet emelkedett.

Jóslat:

Meleg idő várható, inkább csak Keleten még esővel.

Hőmérséklet: + 24.1 C. fok.

— (Üdvari és személyi hírek.) *Gastein*-fürdőből jelentik: *Ferenc Szalvátor* főherceg fürdőhasználatra ideérkezett. — *Pétervárról* jelentik: Hivatalos jelentés szerint a vesebajban megbetegedett *Alexandra Jozipovna* nagyhercegnő, született *sachsen-altenburgi* hercegnő egészségi állapota annyira rosszabbodott, hogy komoly aggodalomra van ok.

— (József főherceg utja.) *Kis-Jenő*ről jelentik: *József* főherceg tegnap *Aradról* motorkocsin ideérkezett. Ez alkalommal *Kis-Jenő* és *Érdőhegy* községek lakosai ünnepi díszet öltöttek, házakat nemzeti trikolorral fellobogóztak és a népszerű főherceg fogadtatására a község apraja-nagyja megjelent a pályaudvaron, ahol *Csukay* Gyula főszolgabíró üdvözölte a főherceget. A főherceg meghatottan mondott köszönetet és kijelentette, hogy szívesen jött *Kis-Jenőre* és megígérte, hogy *Kis-Jenő* és a járás jólétét ezentul is mindig szíven fogja hordani.

József főherceg katonai és polgári kíséretével az agyai kápolnában *László* főherceg lelkiüdvéért gyászmisét hallgatott.

— (Az új biborokok a királynál.) Bécsből jelentik: A király tegnap külön kihallgatáson fogadta *Taliani* és *Katschthaler* ujonnan kinevezett biborosokat, *Malvechi* markézét s *Sacripantit*, a pápai nemes gárda tagjait, továbbá *Nicolera* és *Avarta* ablegátusokat. Ő Felsőge ma délelőtt az ünnepiesen díszített üdvari kápolnában a szokásos szertartásokkal tette fel *Taliani* és *Kadstaller* új biborosok fővegét. *Misgre Nicolra* pápai ablegátus beszédet intézett a királyhoz, amelyben kifejtette, hogy *Taliani* bécsi állásában mindig szem előtt tartotta a világi és egyházi hatalom egyetértését és azzal a kívánsággal fejezte be beszédét, hogy Isten a Felsőgét és az uralkodóházat vegye védelmébe és áldja meg ő Felsőge uralkodását örömmel és boldogsággal. A szertartás után ő Felsőge kihallgatáson fogadta a két biborost.

— (Halmos János polgármester Széll Kálmánról.) *Halmos* János polgármester ma délelőtt látogatást tett *Széll Kálmán* volt miniszterelnöknél, hogy megköszönje neki, mint egykori belügyminiszternek a főváros törvényhatósága iránt tanúsított jóakarát. *Széll Kálmán* nagyon örült a látogatásnak s hosszasan elbeszélgetett a polgármesterrel a főváros ügyeiről, amelyek iránt, amint kijelentette, ezentul is a legőszintébb érdeklődéssel lesz.

— (Vilmos császár Magyarországon.) *Berlinből* jelentik: *Vilmos* császár szeptember 18-án két napi tartózkodásra Bécsbe fog utazni. Innen *Frigyes* nagyherceghez megy látogatóba a herceg szlavóniai birtokaira, ahol három napot tölt el. Hogy visszatartában érint-e a császár Budapestet, még nem bizonyos.

— (Osztálytanácsosi cím.) A király dr. *Szászy* Béla miniszteri titkárnak az osztálytanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— (Magyar nemesség.) A király *Nuber* Sándor, a chicagói főkonzulátus vezetésével megbízott konzulnak és törvényes utódainak a magyar nemességet a «*perekedi*» előnévvel díjmentesen adományozta.

— (Munkászavargás Csongrádmegyében.)

Az idén — mint az előjelekből következtetni lehet — ismét lesz a gazdáknak dolga a munkásokkal. Egy-két alföldi vármegyében ugyanis a munkásmozgalomnak ismét oly jelei mutatkoznak, melyekből arra lehet következtetni, hogy némely helyen a szerződött munkások a szerződések teljesítését megtagadva eselleg sztrájkolni is fognak. Mint értesülünk, *Darányi* földművelésügyi miniszter megfelelő tartalékmunkáscsapatok szervezésével megtette a kellő intézkedéseket arra, hogy a munkások pótolhatók legyenek s az aratás zavartalan lefolyása biztosított.

A legutóbbi munkászavargás következtében *Csongrád*, *Mindszent*, *Szegvár*, *Sővényháza* községekben ismét egy csomó ember maradt munka nélkül, kik tegnap a *Mindszent* melletti *Ányás* pusztán szerveztek nagyobb zendülést. *Lichtenberg* és *Vajda* ismert szegedi nagybérlők a *Mindszent* mellett levő *Ányás* pusztán nagyobb kiterjedésű földet bérelnek a *Pallavicini*-uradalomtól. *Princz* József gazdatiszt a napokban mintegy 40 mezei munkást fogadott föl *Mindszent*ről a szénakaszáláshoz 80 krajcár napszám mellett. Tegnapelőtt meg is kezdték a munkát, de nem sokáig folytathatták, mert egyszerre ott termett mintegy 500 főből álló munkáscsoport és kényszerítette őket a kaszálás abbahagyására. Azok engedve az erőszaknak, nyomban el is hagyták a pusztát. *Princz* erre a közeli *Szegvárról* hozott munkásokat, de azokkal sem boldogult, mert a zajongó munkáscsoport hasonlóképpen cselekedett. A mellett pedig valósággal zendülési jelleget öltött a munkások mozgalmá. Fenyegetőzni kezdtek, majd panaszkodtak, hogy itt az aratás ideje és még nincs aratási szerződésük. Többen pedig így kiáltottak:

— Annyit mondunk, hogy ha le is kaszálják a termést, de nem hordják be a földről, mert felégetjük idekint!

Princz értesítette erről a dorosmai, majd a mindszenti főszolgabírói hivatalt és *Tary* István főszolgabíró intézkedett, hogy *Mindszent*ről és *Kistelekről* csendőrök vonuljanak ki a pusztára. *Alkonyat* tájon érkeztek meg a fegyveres emberek és többszöri erőyes felszólítás után szétkergették a lázongó csoportot.

A csendőrség még tegnap és a következő napokon is készenlétben lesz, hogy az esetleges zendülésnek elejét vegyék.

— (A lavina alatt.) Megrendítő hír érkezik *Zürichből*. Egy ottani gimnáziumnak összes második osztályu növendékei, akik a *Gotthard* hegyre rándultak, elpusztultak. A fiukat elborította egy hólavina és valamennyien tanítójukkal együtt elveszték. A kiránduló tanuló vezetője *Kröbel* tanár volt, aki a legkiválóbb alpinisták egyike. Egy későbbi távirat szerint reménylik, hogy sikerülni fog egy-két tanuló megmenteni. A kiránduló tanuló száma több nyolcvannál.

Berlnből jelentik: Egy beérkezett távirat szerint *Vall Piroában*, félóránnyira *Airolo* felett, a kantonális gimnázium két tanítóját és 16 növendékét egy kirándulás alkalmával lavina lepte meg. A két tanító és két tanuló megsérült. Hét növendék sérületlen maradt, a többi hétről mit sem tudni. *Piroából* erős segítség indult ki.

Ujabb távirat jelenti: A *valpiorai* lavinaomlás a *Piz Blason* történt. Az airoloi polgármester közlése szerint három személy, köztük *Gröbli* tanár és két gimnáziumi tanuló meghalt, három, köztük *Vodoz* tanár súlyosan megsérült. Őt vagy hat kiránduló eltűnt. Hír szerint *Sedrun* felé vették utjokat. *Zürichben* nagy az izgalom.

— (Kitüntetés.) Ő Felsőge dr. *Benkő* Lajos kir. tanácsos és barsvármegyei t. főorvosnak, a közegészségügy terén kifejtett buzgó és sikeres szolgálatai elismerésül, a III. oszt. vaskoronarendet díjmentesen adományozta.

— (Uj közművelődési egyesület a Délvidéken.) A délvidéki kultúregyesület alakulását előkészítő bizottság — mint Szegedről írják lapunknak — ma délelőtt küldöttséget vezetett dr. Várady Árpád c. püspök, vallás- és közoktatásügyi miniszteri osztálytanácsos elé, aki ez idő szerinti Szegeden tartózkodik. A püspök rendkívül szívesen fogadta a küldöttséget. Kijelentette, hogy amikor a Délvidéki Magyar Közművelődési Egyesület megalakítása ügyében megindult szép mozgalomról a hírt kapta, az volt az első gondolata, hogy Szeged, a tiszta magyar érzésnek ez a hatalmas fészke megkezdte azt a nagy nemzeti munkát, amelyre fekvésénél és körülményeinél fogva már maga a természet alkotta. Azáltal, hogy most megalakítják az új kultúregyesületet, a társadalom csak szervezi, erősíti a nagy magyar város magyarosító erejét és előkészíti arra a magaslatos feladatra, melyet a magyar nemzet nemcsak hogy elvár, de megkövetel Szegedtől. Mint magyar ember, de meg mint ennek a vármegyének a szülőtte, a legnagyobb szeretettel üdvözlö az új kultúregyesület megalakulása céljából megindult mozgalmat, amelyet maga is minden rendelkezésére álló eszközzel propagálni, erősíteni és támogatni akar, állásában és társadalmi összeköttetései útján is szóval és tettel fog munkálkodni annak a nagy nemzeti ügynek az érdekében, amely a kultúregyesület megalapítóinak szeme előtt lebeg. Az új közművelődési egyesület megalakítása ügyében megindult országos mozgalom valóban szép eredménnyel jár. A közönség mindenütt ritka szeretettel fogadja a mozgalmat. Az ország minden részéből naponként seregestől lépnek be a tagok az új kultúregyesületbe. Aki csak teheti, mint pártoló tag lép az egyesületbe, a rendes tagok nagy része pedig arra kötelezi magát, hogy évente nagyobb összeggel támogatja nemes, hazafias törekvésében a közművelődési egyesületet. Ma szép levélben üdvözlölte a mozgalmat Weijert Károly, Versec város polgármestere, a verseci magyar nyelvterjesztő egyesület elnöke és dr. Plechl Szilárd, Torontál vármegye főorvosa. A kultúregyesület céljaira újabb nagyobb adományokat küldöttek gróf Széchényi Bertalan, Eremits Pál országgyűlési képviselő, Varga Ferenc apát, Kézdivásárhely és Miskolc városok.

— (A Magyarországi Hirlapírók Nyugdíjintézete) tegnap Hegedűs Sándor elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyedüli tárgya a nyugdíj összegének 130 koronával való telemelése következtében megkívántató alapszabálymódosítás elfogadása volt. A közgyűlés az igazgatóság által előterjesztett módosító javaslatokat egyhangulag elfogadta. A közgyűlés előtt az igazgatóság tartott ülést, melyen jelentést tettek az új adományokról. Korányi Frigyes egyetemi tanár, főrendiházi tag a budapesti szegény tüdőbetegek szanatórium-egyesületénél az igazgatóság által az ő nevére tett tízezer koronás alapítvány következtében az őt megillető kijelölési jogot, amelynek értelmében egy-egy tüdőbeteg évenként három hónapon át díjmentes felvételben részesül, átruházta az intézet igazgatóságára azzal, hogy az igazgatóság évenként egy beteg hivatásos újságíró ajánlhatson e helyre. Az igazgatóság hálás köszönettel vette a nemeslelkű alapítvány átruházását. Végül új tagokat vettek fel s elintézték a folyó ügyeket.

— (A Duna áradása.) A budapesti folyammérnöki hivatal jelentése szerint úgy a Duna, mint mellékfolyói az utóbbi napok esőzései következtében erős áradásnak indultak. Az áradásnak köszönhető, hogy a Délnémet Hajózárság «Regensburg» nevű gőzöst megszábadíthatták a zátonyról, melyre Pozsony mellett ezeltől hónapokkal megfeneklett. A fővárosnál a Duna tegnap óta 22 centimétert emelkedett s mai magassága 302 centiméter. További áradás várható.

— (Gyászrovat.) Bömsches Gyula m. kir. kuriai bíró felesége született Brennerberg Hermin 57 éves korában Budapesten elhunyt.

— (Takács Zoltán édesanyja nyomorban.) A könyörtelen élet egyik legmegrázóbb tragédiájáról ad hírt az a rövid kis tudósítás, mely Szegedről érkezik hozzánk. Takács Zoltánnak, a szép karriérral haladó, de időközben bűn útjára tévedt ügyvédnek az édesanyja jelentkezett a kihágási bíróságnál, hogy némi segítyt könyörögjön magának, mert közel áll az éhenhaláshoz. A volt nagyvessző fiskális és az egyetemi ifjúság egykori vezére tudvalevően a szegedi csillagbörtönben tölti most büntetését, melyet ország-szerre ismeretes bankóhamisítói működésével szerzett magának. Édesanyja, egy fehérhajú, kopottasan öltözött uriaszony tegnap érkezett meg Szegedre, hogy meglátogassa a társadalom férgéi közé csukott fiát. A fiu a csillagbörtön kórházában fekszik. Egyszerű fehér ágyon, egy ápoló gondoskodására bízva súlyos betegen számlálja a napokat, melyek változatlanul, egyhanguan pörögnek le a feje fölött. Hogyan találkozott a nyomorba juttatott anya pályája utolsó fejezetéhez ért fiával? — ez a jelenet a legmegrázóbbak közé tartozhatott. Tanuk nem voltak jelen. Nem is tudta senki, hogy Takács Zoltán édes anyja Szegeden időzik. A főkapitányhelyettes először is az öregasszony ellátásáról gondoskodott, azután kényszerutlevelet íratott a számára, amelylyel a délután folyamán ismét utnak indult a törődött öregasszony.

— (Ferdinánd fejedelem lemondása.) A napokban több külföldi lap nyomán az a hír járta be a sajtót, hogy Ferdinánd bolgár fejedelem ellen hasonló merénylet készül, mint aminő a belgrádi volt s emiatt a fejedelem el akarja hagyni Bulgáriát. Most arról értesülünk, hogy e híresztelés teljesen alaptalan koholmány, amelynek csak az a célja, hogy a helyzetet Bulgáriában veszedelmesnek és a szerb helyzethez hasonlóknak tüntessék fel.

— (Zord időjárás Liptóban.) Liptó megyében, mint Liptószentmiklósról írja tudósítónk, négy nap óta hideg északnyugati szél fúj, folytonos erős esőzettel. A mezőn a munkásnép nem bírja ki a hideget. Az utcákon télikabátokban járnak s a lakásokban fűteni kell. A kitűnőnek ígérkező termés növése megakadt.

— (Árvíz Amerikában.) Távirati tudósítások nyomán megemlékeztünk azokról az árvizekről, melyek Amerikában óriási károkat okoztak. A Daily Mail most részletes tudósításban számol be arról a szörnyű árvízről, mely Oregon állam néhány városát tökéletesen elpusztította. Heppner város elpusztulásáról borzalmas részleteket közöl. Vasárnap délután rettenetes vihar támadt, amelyet heves felhőszakadás kísért. A vihar javában dühöngött, amikor hirtelen egy csodálatosan sűrű, sötét felhő ereszkedett a város felett levő hegycsucsra. Néhány pillanattal több hatalmas zugás hallatszott és ugyanakkor egy husz lábánál is magasabb víztömeg zudult le a hegyről. A borzasztó ár mindent elpusztított, ami útjába akadt. Fákat tépelt ki gyökereitől, óriás sziklatömböket söpört el s a patak néhány perc alatt 400 láb szélességű folyamává nőtt. A Heppner-szállót elragadta az ár s a benne tartózkodó ötven vendég a vízbe fullt. A valamivel távolabb levő Palace Hotelt azonban nem érte kár. Ami házat az ár magával nem ragadt, azt vagy kitolta helyéből, vagy egyszerűen romba döntötte. A lovak, marhák, juhok számszámra pusztultak el. Azok közül, akiket az ár elragadott, kevés embert sikerült megmenteni, mert a mentőknek nem volt elégséges kötelék. Egy Keornan nevű telegrafista hősiességével tűnt ki. Ez az ember el nem mozdult helyéről mindaddig, míg az ár az állomási épületet is körül nem fogta s ezt még megtáviratozta a szomszédos állomásokra. Még sikerült megmentenie két gyermekét, maga azonban feleségestül odaveszett. A vízbe fuladt lakosok száma meghaladja az ötszázat.

— (Templomszentelés Gelencén.) A háromszék-megyei Gelence községben — mint Sepsiszentgyörgyről írják — közelebről szentelik fel a római katolikus hitközség új templomát, mely még az 1900-ban nyugalomba vonult Csiby Tamás plebános, püspöki szentszéki tanácsos önfeláldozó tevékenysége folytán került tető alá s készült el a berendezés s a telek bekerítésén kívül egészen. Az új templomot július 19-én fogja ünnepélyesen felszentelni gróf Mailáth Gusztáv Károly püspök, ki már július 17-én Torjára fog érkezni ottani hívei meglátogatására.

— (Idegen rendjelek.) Felsőge megengedte, hogy dr. Lers Vilmos kereskedelemügyi miniszteri osztálytanácsos a bolgár polgári érdemrend középkeresztjét, gróf Niczky Pál ő Felsőge személye körüli miniszteri segédtitkár a szász király Albrecht-rend I. oszt. koronás lovagkeresztjét, Marsovszky Móríc ő Felsőge személye körüli miniszteri fogalmazó a szász királyi Albrecht-rend I. oszt. lovagkeresztjét, Licki Géza budapesti rendőrelügyelő a porosz vörös sas-rend IV. osztályát, a perzsa nap-és oroszlanrend III. osztályát és a román koronarend lovagkeresztjét, dr. Angyal Armánd győri rendőrkapitány a pápai Szent Gergely-rend lovagkeresztjét, Krist Béla, a keleti vasutak osztálymérnöke a török császári Medjidi-rend IV. osztályát, Lippay Géza földbirtokos, gáspárbázi lakos a pápai Szent Gergely-rend középkeresztjét, Bara Péter Zsigmond magántisztviselő, budapesti lakos a szerb királyi Takova-rend IV. osztályát és Rein Nándor hajógépész budapesti lakos a szerb királyi Takova-rend V. osztályát elfogadhasák és viselhesák.

— (Pintye Gregor, a költő.) Kolozsvárról írják nekünk, hogy a híres pénzhamisító: Pintye György, aki valamikor politikai detektív is volt, jelenleg a kolozsvári egyetem elmegyógyászati klinikáján van, egész nap a zongora mellett ül — és verseket, meg lárcákat ír. A versek természetesen nem valami épületesek, de az bizonyos, hogy soha pénzhamisítónak olyan épületes dolga nem volt még, mint Pintye Györgynek, aki egész nap verseket ír és zongorázik.

— (Hemopatia (vérgyógyítás.) E hathatós és fényes eredményeivel magában álló gyógy-mód a legrövidebb idő alatt megnyerte a felső-és legfelsőbb körök bizalmát és mint legbiztosabb és legjobb gyógy-mód lett elismervé. A már ezrekre menő gyógyult, mint lelkes apostol terjeszti e kezelést, mely kellemes, egyszerű és a hivatás teljesítésében nem gátol, de eredményeiben töklétebb, mint bármely fürdő vagy intézeti kezelés. Dr. Kovács J., fővárosi orvos, ezen gyógy-mód megalapítója és egyedüli képviselője, most kezdi tavaszi kuráit, melyek — mint tízennégyévi tapasztalat mutatja — a képzelhető legszobbb sikerrel járnak, asthma, szív, tüdő, vese, gyomor és hálhajoknál, idegbetegségeknek (neurasthenia, hysteria) és makacs bőrbajoknál. Öszintén ajánljuk e felsorolt bajok egyikében szenvedő, de eddig fel nem gyógyult betegeknek, hogy vegyék elsősorban a vérgyógyítást igénybe. Dr. Kovács J., kinek Budapest, Váci-körút 18. sz. I. emelet alatt egy e célnak szolgáló rendelőintézete van, ott naponta betegeket fogad és meghívásokra betegeket látogat a fővárosban és a vidéken. Levélbeli megkeresésre szívesen fölvilágosítással és tanácsal szolgál.

— (Hentesek a vasárnapi munkaszünet ellen.) A fővárosi csemegé-, füstöltus- és hentesáru-kereskedők tegnap népes értekezletet tartottak, amelyen állást foglaltak a kereskedelmi miniszternek a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó ismeretes rendelete ellen. Hosszabb vita után elfogadtak egy határozatot, amely szerint a rendelet megváltoztatására mozgalmat indítanak. Követelik, hogy a miniszter vagy állítsa vissza a régi rendet, amikor vasárnap este 6—9 óra között boltjukat nyitva tarthaták, vagy pedig terjesztsze ki a zárás kötelezettségét a pékekre, pálinkásokra és tejcsarnokokra is. A határozatot memorandum alakjában át fogják adni a kereskedelmi miniszternek.

— (Kitüntetés magyar iparos.) Szép kitüntetés érte ismét Rissenberger Gusztáv hentes nagyiparost, akit nemrég tüntetett ki az Országos Iparegyesület ezüst éremmel és elismerő oklevéllel. A most zárult badeni kiállításon ugyanis diszoklevelet és nagy aranyérmet nyert.

— (Pályázat gyakornoki állásra.) A m. kir. posta-, táviró és távbeszélőnél betöltendő 108 gyakornokjelölti állásra pályázat hirdettek. Ezen állásokra az 1883. évi I. törvénycikk 14-ik §-a értelmében azok pályázhatnak, akik középiskolát vagy ezzel egyenrangú más tanintézetet érettségi vizsgával sikeresen elvégeztek, 18-ik életévüket betöltötték és magyar állampolgárok. A sajátkezűleg írt és születési, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítványokkal fölszerelt kérvények a már közszolgálatban állók által felettes hatóságuk, közszolgálatban nem lévők által pedig az illető főszolgabíró vagy polgármester útján folyó évi július hó 31-ig aszerint, ahol alkalmaztatást óhajtanak nyerni, — a budapesti, kassai, kolozsvári, nagyváradi, pécsi, pozsonyi, soproni, temesvári, vagy zágrábi posta- és táviróigazgatóságokhoz nyújtan-dók be.

— (Szerencsétlenség a liften.) Berlinből jelentik: A Localanzeiger jelenti: A Klosterstrasse egy házában súlyos baleset történt. A lift felszállása közben Laukov fiatal zágrábi kereskedő életét vesztette.

— (Tolvaj önkéntes.) Egy győri önkéntes szomorú zülléséről ad hírt egy ottani tudósítás, aki önmagáról megfélekedve lopott és sikkasztott. Az eset a következő: E hónap 19-én egy 19. gyalogezredbeli közlegény levelet hozott egy győri szálló éttermének főpincérezhez. A levélben egy 26. gyalogezredbeli hadnagy névjegyén 20 koronát kért kölcsön, amit a pincér borítékban el is küldött neki. Utóbb azonban gyanuja támadván a főpincérnek, megkérdezte a hadnagytól, hogy megkapta-e a husz koronát? A hadnagy ámulva hallotta a dolgot és kijelentette, hogy ő semmiféle kölcsönt sem kért. Sietett is az esetet följelenteni a hadparancsnokságnak, amely nyomban megindította a vizsgálatot. A levélhordó közlegény azt vallotta, hogy egy, a 26. ezredben szolgáló rang nélkül való önkéntes küldte a levéllel és a szembesítéskor rámutatott K. M. önkéntesre, mint aki a levelet küldte. Az önkéntes azonban becsületszávára kijelentette, hogy nem ő küldte a levelet. Erre megszüntették ellene az eljárást. Másnap egy 26. gyalogezredbeli hadapródörmesternek a kaszárnyában levő lakásáról ellopták 40 koronáról szóló postatakarékpénztári könyvét. A gyanu K. M. önkéntes ellen fordult, aki mikor vallatták, ismét becsületszávára állította, hogy ő ártatlan. Amikor azonban szembesítették azzal a postatisztával, aki a negyven koronát kiadta neki és rámutatva az önkéntesre, határozottan állította, hogy az vette föl a pénzt, hisz itt van az aláírása. K. M. önkéntes elsápadt és bevallotta bűnét. Bevallotta, hogy ő csalta ki a főpincértől a husz koronát és ő lopta el a postatakarékpénztári könyvet is. A megtévedt fiatalemberre nagy büntetés vár, melynek kiállása után, elvesztvén önkéntesi jogát, három évig kell majd szolgálnia.

— (Ongyilkosság dinamittal.) Löcséről írják, hogy Merényben Almásy Lajos ottani bányász rettenetes módon vetett véget életének. A szerencsétlen ember dinamittöltényt tett a szoba padozatára, ráfeküdt és azután meggyújtotta, mire oly erős robbanás következett be, mely a bányászt szétmargangolta és a szoba berendezését is lángba borította. Mire a szomszédok a tüzet észrevették, a szerencsétlen ember hullája teljesen összeégett, házi perpatvar vitte őt a végzetes elhatározásra.

x Felhívjuk olvasóink figyelmét a Record műintézetnek lapunk mai számában megjelent hirdetésére. Együttal melegen ajánljuk az intézetet a közönség pártfogásába, hol művészies kivitelű képek nagyon olcsó árban készülnek.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A Nemzeti Színház jövő évadja. Somló Sándor igazgató most állította össze a Nemzeti Színház jövő évadjának műsorát. Az új eredeti darabok közül színe kerülnek: *Bartók* Lajos két történelmi műve: *Mohács után* és *János király*; *Berczik* Árpádtól: *Miniszterválság* (vigjáték); *Bosnyák* Zoltántól: *Az utolsó Gyulaffy* (színmű); *Malonyay* Dezsőtől: *Senki leánya* (dráma); *Prém* Józseftől: *A helikoni ünnep* (verses vigjáték); *Palágyi* Lajostól: *Rabszolgák* (drámai költemény); *Fényes* Samutól: *A messiás* (dráma); *Kampis* Jánostól: *Radnóthy* (színmű); *Pekár* Gyulától: *Mátyás király* (dráma); *Ruttkai* Györgytől: *Sötétség* (színmű); *Werner* Gyulától: *Anteus* (színmű); *Ferenczy* Ferencztől: *Flirt* (vigjáték); *Szikrá*-tól két egyfelvonásos színmű; *Szécsi* Ferencztől: három egyfelvonásos vigjáték. A modern külföldi darabok közül tervbe vett művek: *Ibsen* Henrik: *Rosmersholm* s az *Ifjak szünelése*; *Gorkij* Maximtól: *A kisvárostak*; *Bartoluzzi* Carlo: *Az egoista*; *Donnay* Maurice-től: *L'autre danger*; *Bricux*-tól: *Palyolat kisasszony*; *Mirbau* Oktavtól: *Az üzlet üzlet*; *Rostand* Edmondtól: *Napkeleti királykisasszony*; *Echegaray* José-től: *Magdalena*. A klasszikai művek sorában *Goethétől*: *Iphigenia*; *Shakespeare-től*: *Cymbeline*, *IV. Henrik*, *Macbeth* és a *Makrancos hölgy*; *Calderontól*: *Az élet álom* és *Két szék közt a pad alatt*; *Moliéretől*: *Dandin György*, *Tartuffe*. A tudós nők és a képzelt beteg; *Schillertől* a *Wallenstein-trilógia* (Dóczi Lajos fordításában), *Sophoklestől*: *Antigone*;

Aeschylóstól: *Orestea* és *Goldonitól*: *A fogadósne szerepelnek*. Végül felujtja az igazgató *Szigligeti*, *Tekei* és *Kisfaludy* egy-egy tragédiáját.

* **Eisenhut Ferenc műveinek kiállítása.** Mint már említettük, az Országos Képzőművészeti Társulat az idegenben elhunyt magyar festőművészek, **Eisenhut** Ferencnek műveiből kiállítást fog rendezni a Mücsarnokban, melynek jövedelmét az özvegy felsegítésére fordítják. A kiállításra maga az özvegy több száz művet küld és máris igen sok tulajdonos jelentkezett részvételre, akiknek Eisenhut-féle képek vannak birtokukban. Így a gazdag anyag után ítélve, a kiállítás igen szépnek és érdekesnek ígérkezik. A kiállítás az őszi tárlat előtt, október hónapban nyílik meg. Hír szerint ugyanakkor nyílik meg **Vágó Pál** műveinek kollektív kiállítása.

* **A kassai dóm szobrai.** Az újjáépített kassai dóm művészi díszítésére az építésvezetőség újabb **Vitéz János**, **Szapolyay István** és **Rozgonyi Sebestyén** szobrai rendelte meg **Mikula** Ferenc szobrásznál. E szobrok mintáit bírálta meg az országos képzőművészeti tanács és mind a hármat elfogadta végleges kivitelle.

SPORT.

Alagi lóversenyek.

(Második nyári meeting.)

Budapest, június 27.

A második nap versenyprogramja — az elsőéhez hasonlóan — teljesen kielégítette a sportigényeket. Szép mezőnyök indultak s a finishek is elég érdekesen sikerültek. A nap főfutamát, a **Marathonversenyt** **Krausz Klára**-ja szép stílusban nyerte meg a kétéves **Derce** s a favorit **Donald** előtt, melyet **Bonta** lanyhán lovagolt. A többi versenyeket is többnyire a fél-favoritok nyerték. Meg volt a versenynap komikumja is az utolsó programszámot képező gátversenyben, melyben a több száz hoszszal veszedelmesen vezető **El Batidor** a második gátnál megállt s elbocsátva maga mellett az egész mezőnyt, rossz utolsóknak érkezett be. Az utolsó három futam eredménye a következő:

IV. **Szentmihályi díj.** Díj 1500 korona. Táv. 1600 méter. **Lossonczy Gy.** *Kezence* (lov. Neumann A.) első, **Ruggiero** második, **Madrid** harmadik. Futottak még: **Rodosto**, **Styria**, **La Guerre**, **Pogány**, **Casimir**, **Napraforgó**. Tot. 10 : 22. Helyre 50 : 60, 70 és 64.

V. **Eladók handicapja.** Díj 1800 korona. Táv. 2400 méter. **Königswarter H. báró** *Lady Hinton*-ja (lov. Smejda) első, **Leopard** második, **Üstökös** harmadik. Futottak még: **Aneodote**, **Portos**, **Muslica**, **Nelusco**. Tot. 10 : 34. Helyre 50 : 74, 128 és 74.

VI. **Pavolin gátverseny-handicap.** Díj 1800 korona. Táv. 2800 méter. **Jankovich B. Gy.** *Haladj*-ja (lov. Rémes) első, **Vox populi** második, **Prima** harmadik. Futottak még: **Jagelló**, **El Batidor**, **Esély**. Tot. 10 : 43. Helyre 50 : 108 és 104.

(Harmadik és negyedik nap.) A vasárnapi és hétfői program is nagy számu nevezéseivel tűnik ki. Vasárnap futják az alagi nyílt **handikapet**, melyben a topwights **Jakobinus** mellett — meglehetősen nyílt mezőben **Takarost**, **Gyopárt** és **Szemérmest** várjuk elől. A hétfői programon két nagyobb díj van, a 4000 koronával dotált **Nyári díj**, melyért **Camperdown** és **Marineur** versenyezhetnek és az **Evanthia akadályverseny**, melyben **Vox populi** futhat eredménynyal. A többi versenyekben tippjeinkre utalunk, melyek a következők:

Vasárnapra:

- I. **Piszlicsár** — **Windfall** — **Marignac**.
- II. **Kikelet** — **Tyrann** — **Orcus**.
- III. **Takaros** — **Gyopár** — **Szemérmes**.
- IV. **Derce** — **France** — **Liquette**.
- V. **Vielliebchen** — **Haladj** — **Prima II**.
- VI. **Ruggiero** — **Ornament** — **Mr. Jersey**.

Hétfőre:

- I. **Leopard** — **Portos** — **Veinard**.
- II. **Windfall** — **Franco** — **Caserta**.
- III. **Camperdown** — **Marineur**.
- IV. **Vox populi** — **St. Hubert**.
- V. **Epalante** — **France** — **Snip-Snap**.
- VI. **Cassandra** — **Franco** — **Világos**.

x Nemzetközi labdarugó mérkőzések. Ma vasárnap és holnap hétfőn tudvalevőleg a «Prágai

Ramblerek» csapata vendégszerepel fővárosunkban, a millenáris pályán. A cseh válogatott csapat első nap a budapesti «Ramblerek»-kel, második nap a «Magyar Testgyakorlók Köre» csapatával méri össze erejét. Mindkét mérkőzés iránt rendkívül nagy érdeklődés mutatkozik.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Fordulat a bolognai gyilkosság ügyében.** *Bolognából* jelentik: A gróf **Bonmartini** gyilkosa, dr. **Murri** ellen folytatott vizsgálat szenzációs fordulatot vett. Tegnap letartóztatták **Secchi** egyetemi tanárt, mint a gyilkosság értelmi szerzőjét. **Secchi** ugyanis szerelmi viszonyt folytatott **Bonmartini** grófnéval és a vizsgálat kiderítette, hogy **Murrinak** háromezer lírát adott azért, hogy **Bonmartinit** megölje.

— **Csalárd bukás.** **Spiegel** Gotthard rőfös- és divatúru kereskedést nyitott s három évi fennállás után csődbe került 36.158 korona tartozással, amelyvel szemben vagyona 20.400 korona volt. A vagyonhiány kiderítésére megindított vizsgálat során kintunt, hogy hamis könyveléssel 4000 koronát vont el hitelezői elől és egyes hitelezőit 17.000 korona erejéig kedvezményben részesítette, továbbá, hogy, amidőn már fizetékptelen volt 21.525 korona 26 fillér új adósságot csinált és mert mérlege és leltára sem volt, csalárd bukás büntette miatt került vád alá. Ma tilt felette törvényt a büntető törvényszék **Szepessy** bíró elnöklete alatt s dr. **Molnár** ügyész vád és dr. **Keszits** Antal védelme után **Spiegel** Gotthardot csalárd bukás vétségéért 7 napi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

— **Megsemmisített ítélet.** A budapesti büntető-törvényszék ez év február havában két havi fogházra ítélte csalás vétségéért **Karczag Jenő** vasuti hivatalnokot, aki Nagy Zsuzsanna szakácsnőtől házassági ígérettel 920 koronát csalt ki. Az ítélet ellen az ügyész súlyosbításért, a védő és vádlott pedig felmentésért felebbztek. Ma tárgyalta ezt az ügyet a kir. ítélőtábla III. büntető tanácsa s dr. **Fittler** főügyési helyettes vád és dr. **Szente Lajos** védelme után a törvényszék ítéletét megsemmisítve, a vádlottat felmentette.

NYILTTÉR.*)

Vérgyógyítás. Hemopatia.

Ezen új, eredeti gyógymód rendkívüli sikerrel lesz alkalmazva köszvény, asztma, szív-, vese-, gyomor-, bel- és hólyagbántalmaknál, súlyos ideg-, vér- és hórbajoknál. Biztos védelem szélhűdés és elmezar ellen 12 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének

dr. Kovács J.

egyetemi orvostudornak (Hemopata) rendelő intézete van **Budapest, V., Váci-körut 18. szám alatt.** Rendelés naponta 9—12-ig és 6—6-ig. Díjazott levélre válaszol. Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

Dadogást és minden beszédhibát sikeresen gyógyít **SOLT LAJOS** tanfolyama. Budapest, V., **Báthory-utca 20. szám.** Fölvétel 12—1-ig.

* E rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a Szerk

KÖZGAZDASÁG.

A **Gazdák Biztosító Szövetkezete**, melynek működését élénk figyelemmel kísérjük, a gazdaságsadalom őszinte rokonszenve mellett szépen halad az alapszabályában lefektetett nemes célok felé és örömmel konstatáljuk, hogy folyó év első felében, ugy tűz, mint jégbiztosítási üzlete gyarapodott s hacsak rendkívüli események közbe nem jönnek, ez üzletágak ismét felesleget fognak eredményezni. Sajnos, vannak még mindig kételkedők, akik a verseny rosszakaratu híresztelésének hisznek és a szövetkezet felvirágozásában

hinni nem tudnak, de nagyszámu kisebb biztosításon kívül a tüüzletágban legutóbb is két nagy uradalom biztosítását nyerhette el a Gazdák Biztosító Szövetkezete és pedig gróf Zichy Béla lengyeltóti uradalmát és a győri káptalani uradalmát, mely körülmény a szövetkezeti eszmének folytatóságos diadalát jelenti.

Az angol gabnavám megszüntetése. Az angol alsóház 416 szavazattal 32 ellenében megszüntette a gabnavámot, amelyet a délatrikai háboru alatt, az állam bevételeinek gyarapítására csakis egy év tartamára hoztak. Az etárgyban megindult vitákban Chaplin földmívelésügyi miniszter képviselte az agráriusok érdekeit és a gabnavámok fentartását kívánta. Vele szemben felhozták a politikusok, hogy Anglia azon világhatalmi állását, amelyet eddig előtte semmi más állam el nem ért, a szabadkereskedelem elvének felkarolásával érte el, ehhez tehát ragaszkodni kell. A vitaközös idejében tartotta meg Chamberlain birminghami beszédét, amely igen nagy szenzációt okozott nemcsak Britanniában, de az egész világon. Chamberlain a nagybritt vámuio gondolatát vetette föl, amely szorosabban fűzné össze a gyarmatokat az anyaországgal. A britt gyarmatok nyersterményei differenciális elbánásban részesülének az angol piacokon és viszont az angol iparcikkek nyernének kedvezményeket a britt gyarmatok vámtarifájában. Ezzel szemben a munkások élelmének megdrágítását állították szembe, amit angol politikus nem kívánhat. De erre is volt Chamberlainnek válasza, amely abból állott, hogy a nyerstermények jövedelmeiből befolyó jövedelem a britt munkások agkori biztosításának megteremtésére fordítatnék. Mivel szemben ismét azt hozták föl, hogy a vámok emelése következtében a gabonatermelés újra fölvirulván, lassan megszűnnék a behozatal s akkor elmaradna a vámjövdelem. Annyi bizonyos, hogy Angolországban a politikai és társadalmi köröket valóságos forrongásba hozta Chamberlain ideája; s nem valószínű az, hogy a politikai csoportosulást egészen új alapokra fogja fektetni, mert a kormánypártban is épp oly tekintélyes ellenzői vannak az eszmének. Az új választások fogják eldönteni, hogy Chamberlain reformeszméi polgárjogot fognak-e nyerni Angliában.

BUDAPESTI TÖZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Buza elkelt 18.000 métermázsa tartott áron.

Készárúüzlet.

Buza:

Tiszavidéki: 100 mm. 82-5 k. 8.20 korona, 150 mm. 81 k. 8.20 korona, 300 mm. 82 k. 8.15 korona, 300 mm. 82 k. 8.15 korona, 300 mm. 81-5 k. 8.15 korona, 300 mm. 81 k. 8.15 korona, 300 mm. 81 k. 8.15 korona, 300 mm. 81-5 k. 8.20 koroná, 100 mm. 80 k. 8.12 korona, 100 mm. 80 k. 8.10 korona, 300 mm. 79 k. 8.20 korona, 300 mm. 80 k. 8.12 korona, 100 mm. 80 k. 8.10 korona, 300 mm. 79 k. 8.20 korona.

Pestmegyevidéki: 250 mm. 82 k. 8.05 korona, 300 mm. 79 k. 8.05 korona, 400 mm. 79-5 k. 7-82 korona, 200 mm. 79 k. 7.87 korona, 100 mm. 79 k. 7.87 korona, 70 mm. 79-5 k. 7.87 korona, 350 mm. 79 k. 7.92 korona, 200 mm. 80 k. 7.92 korona.

Fejérmegyei: 100 mm. 79 k. 7.80 korona, 100 mm. 77-5 k. 7.80 korona, 1750 mm. 79 k. 7.95 korona, 200 mm. 77 k. 7.70 korona.

Tolnai: 1600 mm. 78 k. 7.66-5 korona.
Bácskai: 3400 mm. 77-5 k. 8.00 korona.
Bajai: 2575 mm. 75.9 k. 7.62-5 korona.
Becskereki: 2325 mm. 77-5 k. 7.75 korona.
Bánsági: 1950 mm. 77-4 k. 7.85 korona.
Felsőmagyarországi: 100 mm. 78-5 k. 7.75 korona, 50 mm. 77 k. 7.50 korona.
Raktárból: 840 mm. 77-4 k. 7.80 korona.
Rozs: 200 mm. 6.35 korona, 200 mm. 6.35 korona, 250 mm. 6.30 korona, 120 mm. 6.25 korona.
Zab: 100 mm. 6.00 korona, 100 mm. 5.80 korona, 100 mm. 5.80 korona.

Érték-tőzsde.

Teljes üzlettelenség mellett az irányzat már a délelőtti folyamán is tartott volt s a déli tőzsdén magasabb berlini jegyzésekre az irányzat meg inkább megszilárdult.

Az előtőzsdén jegyeztek:

Osztrák hitel	661.50	661.25	661.25	—
Magyar hitel	732.25	732	732	—
4% koronajáradék	99.40	99.40	—	—
Leszámitolóbank	448.	448.	448.	—
Jelzálogbank részv.	520.	520.	520.	—
Rimamurányi	466.	466.	466.	—
Allamvasut	670.	670.	670.	—
Városi villamos	233	233	233	—
Budapesti Közuti	609.	609.	609.	—
Salgótarjáni	—	—	—	—

A déli tőzsdén zárultak:

Osztrák hitelrészvény	662	—	—	—
Magyar hitelrészv.	732 50	—	—	—
4% koronajáradék	99 40	—	—	—
Leszámitolóbank	448.50	—	—	—
Jelzálogbank részv.	520.	—	—	—
Rimamurányi	466	—	—	—
Allamvasut	671.50	—	—	—
Városi villamos	300.	—	—	—
Budapesti Közuti	609.	—	—	—
Salgótarjáni	529.	—	—	—

Kivonat a hivatalos lapból.

— június 27.

Kinevezések. A honvédelmi miniszter Kreivoj Vilmost miniszteri fogalmazóvá, dr. Nicora Lászlót miniszteri segédfogalmazóvá, végül Polyák Lászlót és Hangl Györgyöt díjtalan fogalmazó gyakornokokká, — a vallás- és közoktatásügyi miniszter Hegedüs László festőművészt az Orsz. M. Kir. Mintarajzkola és Rajztanárképző rendes tanárává, — az igazságügyminiszter Szende Alaiost a Kuriához segédhivatali igazgatóvá, Szabó Zoltánt Tenkérre kir. közjegyzővé, a kereskedelemügyi miniszter Tormay Bélát a m. kir. központi statisztikai hivatalhoz fizetés nélküli miniszteri segédfogalmazóvá, — a földmívelésügyi miniszter Valló Arpadot, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye területére szóló hatáskörrel, méhészeti vándortanítóvá, — a m. kir. központi statisztikai hivatal igazgatója Henter Akost statisztikai gyakornokká nevezte ki.

Athelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Somogyiné Andrást Róza zilahi állami elemi iskolai tanítónőt a szatmári állami elemi iskolához jelen minőségében áthelyezte.

Kirendelés. Az igazságügyminiszter a csikszerepai törvényszék kerületére vizsgálóbírói állandó helyettesül Dósa Kálmán törvényszéki bírót, Lavotha Ödön kir. járásbírói aljegyzőt a szobránci járásbírói mellett alkalmazott ügyészéi megbízottak állandó helyettesül rendelte ki.

Véglegesítés. Az igazságügyminiszter Brüll Lajos ideiglenes minőségű kassai javítóintézeti tisztii irnokot ezen állásában véglegesítette.

Megbízás. A földmívelésügyi miniszter Sermán László m. kir. gazdasági intéző, deliblati lakost Temes vármegye kubin járására nézve a gazdasági tudósítói tisztelt bizta meg.

REGÉNY-CSARNOK.

A silbakon.

Írta: Dr. Kacziány Géza.

(Folytatás.)

Nagy sor legény áll ottan s mindenki szeretne kissé elmenni, egy-két napra legalább, mi alatt érezné, hogy mégis ember s nem borjut cipelő kétlábu állat. A hosszú sor réport remegve várja azt az embert, kitől most minden reménye függ, a kapitány urat. Előzetesen az őrmester ur végig nézte a sort, minden legényt lepiszkol, mert ennek a sipkarózsája nem elég fényes, amannak az egyik gombja, a harmadiknak meg egy szál pehely volt a zubbonyán, de mindegyiké még angyalis szépségű Gálbor Istókéhoz képest. Bár-hogy ragyogott is a kifényesített sipkarózsa, nemkülönben a gombok s a szijon levő kétfejű sas, bármily tisztára valának is kefelve az egyes ruhadarabok: Baracska ur kijelenté, hogy piszkosan nem bocsáthatja a kapitány ur színe elé Gálbor Istókot, mert ő nem akar kikapni érte. Fűrer ur Solyomnak is volt mit hallania, vicsorgatta is a fogát az őrmester ur háta mögött Gálborra s ígért neki minden jót. Már-már a sorból is kiléptették szegény Istókot, hogy nem állhat réportra, midőn megjött a hadnagy ur s röviden eldönté a pört. Futólag végignévén Gálbor Istókot, haragosan szólott rá az őrmester urra s valami olyat mondott neki németül, amittől a vastag őrmester arca lángba borult. Abba hagyta aztán Istók gyótrését, de látszott rajta, hogy e megszegyénítésért boszut forral, mert éktelen gyűlölettel nézett még egyszer vissza a közlegényre.

A kapitány ur megérkezett. Sas szemmel né-

zett végig a soron, mely mint a fal, oly mozduatlanul állott előtte. Aztán sorra ment az egyes katonákon, egyiknek megadta, a másiktól megtagadta a kivánalmat, ahogy éppen jött. Végre Gálbor Istók elé került.

— Hoty meghivnak tőlem? — kérde őt.

— Herr von Hakmány ... — dadogá Istók ...

— herr, herr.

— No? — mondá rá a kapitány.

— Albert Zsobrák — nyögte ki Istók.

A sorban álló katonaságot egyszerre elővette a nevetheknéje. Kucogtak, fojtották vissza a nevetést, de bajosan lehetett. A kapitány még egyszer megkérdezte:

— Mit megvagyok én?

— Zsobrák — válaszolt Istók most már bátran, gondolván, hogy végre eltalálta a nevet.

Őrmester ur Baracska nagy képe szélesre derült ki, a hadnagy ur is kénytelen volt mosolyogni. Végre a kapitány, látva az általános derültséget, odafordult a hadnagy urhoz és megmagyaráztatta magának a szót. Aztán éktelen dühre lobbant. Mindenki azt hitte, hogy széttépi a szegény Gálbor Istókot, ki ártatlan arccal állott előtte s meg sem érté a borzasztó szidalmak okát.

A kapitány ur végre kidühöngte magát s aztán így szólott:

— Kapsz fene nem urláb. Vártára mész karcsonykor.

Odainté az őrmestert s németül meghagyta neki, hogy két napi sötét fogságba tétesse Istókot s miután éppen a század adja a vártaszolgalatot, Istókot tegye ki a szénamagazinhoz karcsony estére.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: MAGYAR GYULA.

Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalat.

SZINHÁZAK.

Vasárnap, 1903. június hó 28-án.

Népszínház.

Zilahyné Singhoffner Vilma asszony vendégfelleptével:

Kis herceg.

Operett 3 felvonásban. Irták Meilhac és Halevy Zenéjét szerzette Charles Lecoqu. Kezdeté fél 8 órakor.

Vígshínház.

A hálókocsik ellenőre.

Bohózat 3 felvonásban. Irtá A. Bisson. Fordította Zempléni P. Gyula. Kezdeté fél 8 órakor.

Magyar színház.

Délután mérsékelt helyárrakkal:

Hegyi Aranka, Szirmai Imre és Kovács Mihály közreműködésével:

A postásfu és huga.

Kezdeté 3 órakor.

Este rendes helyárrakkal:

A drótos tót.

Nagy operette előjátékkal 2 felvonásban. Irtá León Viktor. Zenéjét szerző Lehár. Kezdeté fél 8 órakor.

Fővárosi nyári színház.

Délután fél helyárrakkal:

Nap és hold.

Operette 3 felvonásban. Kezdeté 3 órakor.

Este rendes helyárrakkal:

Blaža Lujza asszony negyedik, utolsó vendégjátékával:

A gyimesi vadvirág.

Eredeti népszínmű 3 felvonásban. Kezdeté fél 8 órakor.

Városligeti nyári színház.

Délután fél helyárrakkal:

Szép Heléna.

Operette 3 felvonásban. Zenéjét szerzette Offenbach J. Kezdeté fél 4 órakor.

Este rendes helyárrakkal:

Bob herceg és Mici hercegnő.

Eredeti énekes bohózat 4 felvonásban. Irtá Feld Mátyas. Zenéjét szerzette Barna Izsó. Kezdeté fél 8 órakor.

Schoffola Ernő A ruggyantagytárs megfosztója
 Budapest, VI., Andrásy-ut 2.
 Legjobb minőségű gummitömlők kerti fecskendezésre
 árjegyzék ingyen.

ŐS-BUDAVÁRA

Nyitva délután 6-tól reggel 4 óráig.

Ma, szombaton június hó 27-én

Fényes kivilágítás.

A nagy variéto szinpadon ma fellép

BARRISON LONA

és a többi nagyszabású attrakció. Budh. Snyder, a Leopold-csoport, Walu Valborg, Miss Ravensberg, The Saphos stb. FOLIES COMIQUES új magyar bohózat. Egy ós-budavári új következményei és STEINHARDT. A honvédzenekar hangversenye. Nagyszabású tűzijáték. — A belépésnél minden ötvenedik látogató egy szép titáni virág-vázát kap emlékül. — Belepdíj 1 korona. Kedvezményes jegyek 40 fill. ráfizetéssel érvényesek.

Új gyógymód! * Új gyógymód!

Betegeknek legjobban ajánlhatjuk

Dr. MITZGER hírneves intézetét

Budapest, VI., Teréz-körut 44., I. em.

Egyedüli intézet, hol a legelhanyagoltabb betegségek, bőr-, ideg-, vér-, idegyengesegek, csuzos, reumatikus és belső kronikus betegségek a

Kataphorese

csodás új gyógymód által oly lelkiismeretes alapossgággal és tökéletes biztonsággal gyógykezelhetnek, hogy a tiszteletdíj teljes gyógyulás után is fizethető. Ezen áldásos gyógymódot, hogy szegényebb sorsúak is igénybe vehessék, a kik kétszeresen vannak egészségükre szorulva, az intézet naponként 8-9-ig d. e. teljesen ingyen rendel. Ünnepek és vasárnap d. e. 8-12, d. u. 2-4-ig. Levelekre díjtalanul válaszoltatik.

A Szegedi Halász-Csárdában

Budán, Fehérvári-ut 114.

(Indulás: budafoki kocsin, megálló: Kábelgyár)

a hol is jó borok, a világhírű Steinfeldi sör, igazi szegedi halászlé és allöldi ételkülönlegességek állanak a n. é. közönség szives rendelkezésére.

A zenét Jónás Gyula kiváló magyar cigányzenekara szolgáltatja.

Számos látogatást kér Szántó Gyula és neje.

Magyar Üvegbiztosító-társaság

Budapest, Váci-körut 31. sz.

biztosít tükör-üvegtáblákat portálékban, üveztáblákat egész építményeknél, a legolcsóbb díjazás és a legfontosabb leszámlítás mellett. Több évre szóló biztosításnál tetemes kedvezmények. Elvállal szállításokat is. **Ügyes Ügyvezetők** keresetnek.

Werndl-fegyverek

katonai puska-művesek által kipróbálva legjobb állapotban

Gyalogsági fegyver	--- K 5.--- 7.--- 10.---
Rövid gyalogsági fegyver	--- K 8.--- 12.--- 15.---
Lovassági karabély egészen új	--- K 25.--- 30.--- 40.---
Töltények darabja	--- K 1.--- 10.--- 10.--- 10.---
Fegyverszíj darabja	--- K 1.--- 2.--- 3.---
Szurony hüvelyel darabja	--- K 60.--- 1.--- 150.---
Lefauchaux revolver	--- K 4.--- 6.--- 8.---
Buldog revolver	--- K 6.--- 8.--- 10.---

Fegyverekért jótállást vállalunk.

Tiller Mór és Társa

cs. és kir. udv. szállítók egyenruházati intézete Budapest, IV. Váci-utca 35. sz.

Le az árakkal!

FÉNYKÉPNAGYÍTÁS

(Platina arakén) háromszéplé-
 gíbb arakép után, művészi kivitelben és a megszé-
 hasonlatossággal, elegáns aranyozott antik vagy égetett aranykerettel.

Darabja 11 korona.

Remek kivitelért kezeskedünk.

Meg nem felelés esetén a pénz visszafizetjük.

Csak az „EOS” műintézetnél Budapest, Teréz-körut 39. kapható.

MAGYAR KERESKEDELMI IRODA

(Tulajdonos BOTH DEZSO).

Ingatlanok, birtokok, házak és üzletek adás- és vevési vállalat.

hol mindenkor a fővárosban s úgy a vidéken bérlő házak, kastélyok, urak házaik, családok, telkek, úgy szintén birtokok eladásra úgy megvételre mindenkor előjegyben vannak. Megbízások lelkiismeretesen s legmagyobb diszretiloval pontosan és gyorsan teljesítetnek.

Iroda: Vörösmarty-utca 43. sz.

(Megkeresésre válaszbelvény.) 55/II.

DREZSMANN KÁROLY, BUDAPEST, VII. Rottenbiller-
 utca 6/a. (Munkás-
 és svéd borotvákban Dreszmann-féle honorköszörüléssel.
 és hosszú során gyűjtött tapasztalataim Bécsben, Münchenben és Stuttgartban, valamint 1884 óta Németországban, hol mint honorköszörüléssel működtem, azon kellemes feljuttatnak, hogy igen t. vevőimnek legmesszebbmenő igényeit is kielégíthetem. Mint a Dreszmann és Herzig stuttgarti cég volt beltagja az általános legjobbnak elismert honorköszörüléssel annel oly nagy eredményeket értem el, hogy teljesen meg vagyok győződve, hogy hazánkban Magyarországon a legrovidebb idő alatt a legnagyobb vevőkört magam részére biztosíthatom. Sürgönyeim: Dreszmann-Bpest. 45

55.411—I/1-a. szám.

Fenyő tutajfa eladás.

A máramarosszigeti m. kir. erdőgazgatóság kerületéhez tartozó fehértiszai, bogdáni és mezőháti, valamint a bustyaházi m. kir. erdőhivatal kerületéhez tartozó felsőszinevéri m. kir. erdőgondnokságokból 1904. év folyamán a bocskónkai, illetve a bustyaházi rakpartokra letutajozandó mintegy 100.000 (Egyszázezer) köbméter fenyő épület- és műszerfa ez évi július hó 27-én és a következő napokon a máramarosszigeti erdőgazgatóságnál megtartandó nyilvános szóbeli versenytárgyaláson ezer köbméteres részletekben el fog adatni.

Az árverési és szerződési feltételek a m. kir. földmivelésügyi miniszterium erdészeti főosztálya segédhivatalánál (Budapest, V., Zoltán-utca 16.), a máramarosszigeti erdőgazgatóság és a bustyaházi erdőhivatal kiadójában, valamint e két kerület valamennyi erdőgondnokság- és faraktárgondnokságainál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A feltételek ezenfelül a következő városok, illetve községek előjáróságainak is megküldették: Tiszaujtlak, Beregszász, Vásárosnamény, Tokaj, Tiszaluc, Tiszafüred, Tiszaszalók, Fegyvernek, Poroszló, Törökszentmiklós, Szolnok, Tiszaföldvár, Csongrád, Szentés, Hódmező-Vásárhely, Szeged, Makó, Törökkanizsa, Zenta, Óbecse, Törökbecse, Titel és Zimony.

Budapest, 1903. évi június hóban.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

HIRDETÉSEKET felvesz a „MAGYARORSÁG” kiadóhivatala.

Megjelent! Megjelent!
Kompolthy Tivadar
 Tengerész és ismert magyar író

Mikor egy új világ születik

című érdekesítő, mozzanatokban rendkívül gazdag regénye. Azt írja meg ebben a szerző, hogy Amerika és rengetegeiben a vallásos hit terjesztői, a misszionáriusok mint teremtenek óriás küzdelmek között egy civilizált államot.

A csinos kiállítású kötet ára 1 korona 50 fill.

A „Magyarság” olvasói 1 korona kedvezményes áron megrendelhetik kiadóhivatalunkban.

Vidékre postán küldve 20 fill.-rel több.

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat.

PASZTOR, törvényesen bejegyzett cég, Budapest, Erzsébet-körut 17/u.

Megszerez szabadalmakat, financoz találmányokat belajstromoz védjegyeket és mustrákat.
 Telefon 24-20.
 Felvilágosítás díjtalanul adatik.

Sajátkészítményü férfiruha-áruház
férfiszabó LUKÁCS GYULA férfiszabó

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 18. szám (az Udvari-kávéház mellett).

Előre haladt idény miatt leszállított árak.

A szabott ár minden darabon látható. A szabott ár minden darabon látható.
Dus választék fiu- és gyermekruhákban, piquet- és szövetmellényekben.

Kiváncra mintákat bérmentve küldök.

102

Feltűnést keltő legújabb francia próba-babák. 2

2 Darabja állvánnyal, minden alakban csak 2
6 korona.

2 Magyarország legnaggyobb játékbaba-javító Intézete. 2 2 2 2 2 2

2 Francia játékbabák legolcsóbb árban. 2 2 2 2

BERNHARDT B. FIAI

magyar próba- és játékbaba gyári telepe

Budapest, Király-u. 7. és Rombach-u. 15. Arjegyzék ingyen és bérmentve. (120)

Villamos zseb- és kézi lámpák fényszórával,

száraz elemmel, vagy akkumulátorral. Éjjeli használatra rendkívül alkalmas papok, turisták, tanítók, földbírók, vadászok, katonatisztek, vegyészek, gyógyszerészek, vasuton utazók számára.

Villamos kézilámpák íráshoz, olvasáshoz, karácsonyfa, diszvilágításhoz, továbbá indító-készülékek, villanyos telepek, izzólámpák, távbeszélők, kirakatvilágítások, távirók

NEUMANN JOZSEF VILMOS

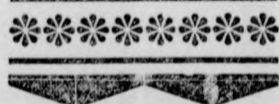
hatóságilag eng. elektrotechnikus

BÉCS, I., Adlergasse 12.

Alapított 1888. Arjegyzék ingyen.

Hirdetéseink alapján történt rendeléseknél sziveskedjék mindenkor **lapunkra** hivatkozni.

Rendkívül érdekes dráma

A LELKIISMERET

írta

Paul Anthelme.

Diszes kiadás 10 képpel igen finom papiroson.

Ára 2 korona. Ara 2 korona.

= A „Magyarság“ olvasóinak 25% kedvezmény. =

A dráma főhőse egy falusi plébános, ki a gyónási titok áldozata.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában.

Kedvezmény t. olvasóközönségünknek!

Budapesti Bazár

dus tartalma, magas színvonalu és a legolcsóbb magyar modern divatlap.

Előfizetési ára postai küldéssel vagy házhoz szállítva **negyedévenként**

Egy korona 50 fillér,

a kik azonban kiadóhivatalunknál, VIII., Szentkirályi-utca 28. rendelik meg, azoknak jóval mérsékelt ár mellett, **kedvezményképen**

1 korona 30 fillérért

szállítatjuk.

A „Budapesti Bazár“ bármely hónap elsejétől megrendelhető.

A Budapesti Bazár minden számában **kitünő szépirodalmi rész, 40-50 ábrát tartalmazó divatrész, természetes nagyságu rajz- és kézimunkákat tartalmazó szabásiv, diszes boríték van. A szabásminták magyarázata világos és könnyen megérthető.**

A Budapesti Bazár a társadalom minden osztályának igényeit kielégíti. A divatot kereső urinőknek és a munkás szabónőnek egyaránt szüksége van ez

olcsó magyar divatlapra.

A Budapesti Bazár megjelenik havonként **kétszer, minden hónap elején és közepén.**

CONTINENTAL KÁVÉ-IMPORT TÁRSASÁG.

Magyarországi főraktár és központi iroda:

Budapest, V., Lipót-körut 13. sz.

Raktárak: Triest, Hamburg, Amszterdam.

Nagyrabesült vevőink tájékoztatására van szerencsénk megjegyezni, hogy a budapesti főraktárunkon csak a legfinomabb és legnemesebb kávét tartjuk; a forgalomban annyira elterjedt festett, mosott és praparált kávék raktárunkon nincsenek. Külföldi raktárunkból (legkisebb mennyiség 60 kiló) minden létező kávéfaj kapható.

Mintákkal szívesen szolgálunk.

4 1/2 kilós postacsomagokban, ha többféle is, bérmentve küldünk bárhova a posta bérrel drágább árban.

Arjegyzék kivonat.

Az árak Budapesten átvéve értendők.

- 1 kiló Reklámkávó, Santos faj, tiszta K 1.80
- 1 „ Superior háztartási kávé, tiszta izü ... 2.-
- 1 „ Jamaica nagyszemű világos ... 2.20
- 1 „ Domingo, előkelő jó kávé, Jáva faj ... 2.40
- 1 „ Guatemála, Cuba faj ... 2.60
- 1 „ Jáva kávé óriás nagy ... 2.30

- 1 kiló Valódi Cuba, Portorico, Nelszery, Ceylon, Mocca v. arany Jáva, finom és szemes fajok K 3.20
  - 1 „ Legfinomabb és nagyszemű valódi Cuba, Portorico, Nelszery, Ceylon, Mocca, vagy arany Jáva ... 3.60
  - 1 „ Gyöngykávé középfinom zöld ... 2.80
  - 1 „ Gyöngykávé legfin. zöld ... 3.60
- Pörkölve 25%-al drágább.

Rendkívüli árieszállítás!

Az idény előrehaladottsága miatt óriási raktáron felhalmozott legkülönfélébb kitűnő minőségű szövetekből, **a míg a készlet tart**

egy egész férfi-öltönyt 12 forintért

mintaszerűen berendezett fővárosi férfiszabó-teremből **csakis mérték szerint** a legdivatosabb szabással és legjobb hozzávalóval. Elég, ha a megrendelő az alább felsorolt szövetekből választ és a kívánt minőséget és színt az alábbi mértékutasítás pontos kitöltésével együtt hozzám beküldi. Megbízható, szolid kiszolgálásáról kezeskedik üzletem általánosan elismert jó hírneve és ezer meg ezer **elismerő levél** vidéki tisztelt megrendelőimtől. A megrendelt öltöny 6 nap alatt elkészül és azt **utánvétellel** szállítom.

Ha egy helységben három öltönyt rendeltek, szabászatot nagyobb mintagyűjteménnyel saját költségemen küldöm oda.

Tiszta lelkiismerettel ajánlom az uri közönségnek, hogy legközelebbi ruhaszükségletüknél nálam minél előbb egy próbarendelést tegyenek. Előre is biztosíthatom, hogy a rendelt ruhával a legmesszebbmenő igényekkel szemben is minden tekintetben meg lesznek elégedve.

Sacco-öltöny, egy- vagy kétsoros, csakis mérték után készítve

finom (fekete, kék, szürke, drapp és barna) szövetből ... ..
 finom zsolnai egyszínű lodenből (szürke, drapp és zöld színben) ... ..
 finom brünni posztóból (fekete, sötétkék és barna színben) ... ..
 legfinomabb reichenbergi posztóból egyszínű (fekete vagy sötétkék színben) ... ..

választás szerint
 csak
tizenkét
 forint.

Lichtmann Sándor férfiszabó-mester.

BUDAPEST, VII., Rottenbiller-utca 4/b. I. em. 20.

Mértékvételhez való utasítás (férfi sacco-öltönyhöz).

Kabát számára:		centiméter	A mellény számára:		centiméter
Háthossza (a gallérvarrástól kezdve, tehát gallér nélkül)			A mellény hossza (az inggallér hátsó gombjától kezdve az egész hosszát elől megmérve)		
Hátzelessége (az egyik ujjavarrástól a másik ujjavarrásig mérve)			A nadrág számára:		centiméter
Ujjahossza (a hát ujjavarrástól kezdve egészen a manzseittáig megmérve)			Külső nadrág hossza (a csipőtől kezdve egészen a cipő sarkáig megmérve)		
Mellbőség a mellényen át (kabát nélkül) a hóna alatt egészen a mellén és a hátán át megmérve			Belső nadrág hossza (a lábköz varrástól kezdve egészen a cipő sarkáig megmérve)		
Hasbőség (a mellényen át a has és a hátán át megmérve)			Hasbőség (a mellény alatt a has és a hátán át megmérve)		

Ha egy mintaruhát beküld, akkor a mértékvétel szükségtelen.

A sok ezer elismerő levél közül néhányat Gászner Béla kir. közjegyző által hitelesítve ideiktatunk.

Tekintetes Lichtmann Sándor urnak, Budapest.
 A küldött ruha minden tekintetben kifogástalan s alkalomadtán bárkinek is ajánlani fogom cégét.
 Javadka, 1901 május 15-én.
 Tisztelettel
Harsányi Béla,
 segédjegyző.

Tisztelt Lichtmann ur!
 Az öltözetet megkaptam, mely teljesen megfelel, úgy a kiállítás, mint pedig a szövet. Egészen meg vagyok elégedve.
 Tisza-Roff, 1901 május hó 10.
 Tisztelettel
Nedlicsek János,
 kir. dohánygyári hivatalnok.

Tekintetes Lichtmann Sándor urnak, Budapest.
 A ruha megérkezett, pompásan áll. Csinos és elegáns kiállításáért fogadja őszinte elismerésemet.
 Hosszuszó, 1901 május hó 21.
Ungár Adolf,
 járási m. kir. állatorvos.

Tisztelt Lichtmann ur!
 A télikabátot megkaptam. Minden tekintetben meg vagyok elégedve.
 Bucsum-Szát, 1901 november 16.
 Tisztelettel
Quiciu Vazul,
 tanító.

Tisztelt uram! A küldött ruhákkal minden tekintetben meg vagyok elégedve. A t. céget ismerősem körében ajánlani kötelességemnek ismerem.
 Bodrogkő-Váralja, 1901 április 28.
 Teljes tisztelettel
Záhorszky István,
 lelkész.

Tisztelt Lichtmann ur!
 A ruhát megkaptam és igen meg vagyok elégedve, úgy a szövettel, mint a szabással.
 Hajmáskér, 1901 április 9.
 Tisztelettel
Szalay János,
 s. jegyző.

